

EDINOST

Uredništvo in upravljalstvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-37. Dopolni naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglaševalcem in denar pa upravljalstvu. Rokopisi se ne vračajo. Neprilagojena pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk: Tiskarna "Edinost" Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, L. n. — Telef. št. 321. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Če hočemo zmagati...

Ko govorimo o zmagi, moramo misliti najprej na boj. In trditi, neizprosni in neumiljeni je boj, ki ga imamo tu v mislih. To je naš boj za gospodarski obstanek, borba za življenje. Borba, v kateri hočemo in moramo zmagati, ki hočemo in moramo živeti. Večkrat smo že govorili o naši gospodarski fronti na tem mestu in nikoli se ne moremo zadovoljiti, da je gospodarsko življenje borba v pravem pomenu besede. Naš narod sam je prepleto ukrojen to resnico s pregovorom, ki pravi, da nikomur ne letajo pešeni golobi v usta. Vedno moramo torej imeti pred očmi, da smo ne le gospodarji, temveč obenem in povsod tudi ogorci, da je naše vesoljno gospodarsko življenje le težka bitka za obstanek.

Kakor v vsaki bitki sploh, pa moramo tudi v naši trdi gospodarski borbi razlikovati dve glavni vrsti borbe. Eni so energični, odločni, vztrajni, neustrašni, ne plašijo se nobenih težav, ne živov, noben hipen ne uspeh jih ne more odvrtiti od izvajanja gospodarskega načrta, ki so ga zamislili, noben še tako zasvojen ali kritičen položaj jim ne porodi v glavi misli, da bi smagali in pobegnili z gospodarske fronte. Druga vrsta je ravno nasprotno: pravkar omenjene: ti so neodločni, omahljivi, vsak ne uspeh, vsako tudi najneznatnejše pomankanje jim vzbujajo pogum, vsak skok ali udarec, ki bi ga brez prevelikih bolečin preboleli, povečujejo v svoji nervozni domišljiji in prvi močnejši pritisk zadostuje, da jim popolnoma pade pogum, da omagajo ter pobegnejo z gospodarske fronte, na kateri bi bili brez dvoma zmagali s pomočjo one lastnosti, ki ji pravimo trezna vztrajnost.

Čitatelj je že ugenil, da mislimo tu v prvi vrsti na izseljevanje. Ni ga med nami, ki bi ne s sočutjem spremljal onega, ki ga domača zemlja ne more preživiti ter mora po svetu s trebihom za kruhom. Te nesrečnike moramo tu izvesti. Toda poročila z dežele nam dan za dnem govorijo o nekaki izseljeniški bolezni, ki je začela napadati kar cele okraje kakor kaka influenca. Poleg razmeroma pičlega števila onih, za katere ni druge poti, se torej izseljuje veliko takih, ki jim ni treba iti z doma, katere žene predvsem nekako slepo srečolovstvo, večkrat celo tudi zgolj radevednost.

Ti poslednji so v vsakem pogledu begunci naše gospodarske fronte in izpraznjevanje naših vasi od mladih delovnih moči se bo prej ali slej bridko čutilo na vsem našem kmetijstvu v obliki pomankanja pridnih in sposobnih delavcev. Istočasno, ko bodo naše kmetije v domovini propadle ali vsaj nazadovale radi pomankanja rok, se bo ogromna večina takih izseljencev-srečolovcev potila v daljnem tujem kraju za korist in žep bogatih tujcev in raznih velekapitalističnih družb. Skušnja nas namreč uči, da se le malokateremu izseljencu posreči ustvariti v tujini nekaj dom, ogromna njih večina je in ostane množica izkoriščanih sužnjev.

Izseljeniška bolezen je torej skrajno resna in nevarna bolezen. Če se vprašamo, kje je pravi vzrok, da se mnogi naveličajo doma ter silijo v tujino, ga bomo sami težko odkrili v njegovi celoti. Ni vse v težkih gospodarskih prilikah, ki jih preživljamo, dasi je to prvi in najgloblji vzrok. Ostane pa še vprašanje, ali je mož, fant, izseljenec sploh poskusiti vse, preden se je oddločil, da zapusti domačo zemljo. Ali je res rodna gruda tako revna ali pa taka mačeha, da mora on proči, ali pa ni morda izseljenec sam le nevhvalečen njen sin? Ali ni ona krivda, ki jo tako čisto zavračamo na domačo zemljo, večkrat in v veliki meri predvsem na naši strani?

Posebno to poslednje vprašanje je za vse naše življenje usodno važnosti. Ne samo izseljenci-srečolovci, temveč vsi brez izjeme moramo glede te točke resno izprašati svojo vest. Čim težje so razmere, tem potrebnije je temeljito samospoznanje. Kako pride od tega, da naletamo

po raznih učenih knjigah, kjer moramo izključiti namen opravljivega sovražstva, mnenja, ki označajo kot tipljeno lastnost Slovanov ravno njihovo nevzdržljivost in omahljivost pri vsakem daljšem naporu? Tako sodi o nas dunajski nac. ekonom Othmar Spann, a podobno čitamo tudi po francoskih in angleških učenih knjigah in revijah. Slovani — pravijo ti naši kritiki — se lahko navdušijo na kako idejo in se tudi žrtvujejo zanjo, toda nesposobni so, da bi vzdrževali dolgotrajen napor, katerega uspehi naj se pokažejo še le čez leta in leta. Če ne gre vse hitro in gladko, kakor po maslu, potem obupajo, zgubijo pogum in uspeha ne dosežejo.

Pest se stiska človeku, ko čita take sodbe, toda ko se pomiri in pomisli, mora priznati s temi opisovalci slovenskega značaja, ki so ga slabost ena izmed najusodnejših nedostatkov slovenskega rodu. Večkrat so ga morala posamezna slov. plemena v svoji zgodovini drago plačati. Tujci tudi ne prikrivajo, da pridno in spretno računajo s to slovensko pomankljivostjo.

Tu moramo torej pogumno izprašati svojo vest na vseh poljih

našega udejstvovanja in v prvi vrsti na polju našega gospodarskega življenja. Mnenja, ki ga imajo tuji učenjaki o nas, moramo postaviti na laž s dejanj. Omahljivost, nevzdržljivost, brezpogumnost in lahkomiselnost morajo napraviti prostor odločnosti, vztrajnosti, veri v uspeh in premišljeni treznosti računa. Če bomo združevali te poslednje lastnosti s smotno vzgovo našega značaja, ne bomo samo lažje in uspešneje premagovali gospodarske težkote, ki bi se nam zdele nepremagljive, temveč nas bodo stiske in težave samo bolj in bolj utrjele in prekaljevale in nas delale nepremagljive, neustrašive. Potem bo izseljeniška bolezen sama zgine, oziroma se skrčila v svojo naravno mejo. Marsikateri kmetija, marsikateri dom, ki je bil že "izbrisani", bo zopet vzcvetel in ljubezen do domače grude bo slej ko prej najnezmisljivejša življenjska sila našega ljudstva.

Neodložno nujno je, da pretresemo našo gospodarsko položaj in tudi naše naloge s stališča teh vidikov.

Le v železni vztrajnosti, računajoči treznosti in skromnosti je zmagati!

Bodoče delo parlamenta De Pinedo v San Paulu

Prihodnja seja poslanske zbornice

Vprašanje poslanskih plač

RIM, 28. (Izv.) Poslanska zbornica se sestane zopet v sredo ob 16. uri. Na prihodnji seji bo glasovala o proračunu ministrstva za javna dela. Odobrila bo večje število dekretov-zakonov, odločila bo o zaprosenih pooblastilih, da se proti nekaterim poslancem uvede radi raznih prestopkov kazensko postopanje. In končno pride na vrsto prava o proračunu ministra za pravosodje. V prihodnjem tednu se bo najbrž vršila tudi tajna seja poslanske zbornice, na kateri bodo poslanci razpravljali in glasovali o povišanju svojih plač. Posebna komisija je namreč opustila prvotni načrt, da bi se dala na vsaki seji poslancem ki so se seje udeležili, nagrada v znesku 100 lir. Sklenila je, da stavi predlog, da naj se dosedanje poslanske plače v znesku mesečnih 1250 lir povišajo na mesečnih 2000 lir.

Na eni izmed prihodnjih sej bo odgovarjal naučni minister na interpelacijo poslanca on. Ciano, ki je vprašal za pojasnila, v koliko odgovarjajo resnici govornice, da bodo v najkrajšem času na raznih solah bodisi popolnoma odpravljeni, bodisi temeljito spremenjeni državni izpiti.

Predsednik vlade je vložil predlog, po katerem naj bi bili v vsakoletnem proračunu zapodane gotove državne podpore v prilog fašistov in kulturnim institucijam. V lanskem proračunu je znašala podpora 300.000 lir.

Kakor poroča današnja "Gazzetta Ufficiale", sta bila med drugimi vložena pri predsedništvu poslanske zbornice zakonika načrta, da se spremenita v zakona kraljeva dekreta o sistemaciji lokalnih železnih in novih pokrajinah in o izdatkih ter porah za poškodbe in poplavljenice v treh Benečijah, padanjski dolini in v pokrajini Forli.

Zasedanje ministrskega sveta

RIM, 28. (Izv.) V posameznih ministrstvih kipi priprave za prihodnje zasedanje ministrskega sveta. Poleg običajnih poročil posameznih ministrov bo na dnevnem redu prihodnjega zasedanja ministrskega sveta tudi zakonski načrt o notranjem ustroju ministrstva za korporacije in mogoče tudi o imenovanju prvih članov italijanske akademije, ki ima že svoje prostore.

Seja vodstva fašistovske stranke

RIM, 28. (Izv.) Jutri se bo vršila pod predsedstvom on. Turatila seja vodstva fašistovske stranke. Na jutrišnji seji bo razpravljalo vodstvo o strankinem tisku, o praznovanju obletnice ustanovitve fašizma in o imenovanju novih predsednikov v zvezah železniških in poštno-telegrafskih uslužbencev.

Navdušen sprejem

poikovnika De Pineda

RIO DE JANEIRO, 27. (Izv.) Danes ob 8.27 po tukajšnjem času je odletel De Pinedo proti San Paulu. Letalec se je v naslednjem trenutku odločil, da napravi s svojim letalom polet nad San Paulom. S tem dejanjem je hotel ustreči želji italijanske kolonije, ki je prosila naj bi osebno obiskal San Paulu. Ob 11.07 se je pojavila "Santa Maria" nad San Paulom, kjer ga je prebivalstvo, ki je za njegovo namero nekoliko poprej zvedelo navdušeno pozdravljalo. "Santa Maria" je po svojem letu nad San Paulom srečno pristala v Lago San Amaro. Od tamkaj se je podal De Pinedo, v avtomobilu v San Paulo.

SAN PAULO, 28. (Izv.) Danes ob 11.18 po tukajšnjem času je prispel semkaj burno pozdravljen letalec De Pinedo.

Razgovori on. Mussolinija

Odber italijanske pomorske lige in futurist Marinetti pri ministru strankem predsedniku

RIM, 28. (Izv.) Danes jutraj je sprejel ministrski predsednik novi odbor italijanske pomorske lige. On. Mussolini je pohvalil delo predsednika lige admirala Cito Filomarino in je izrazil željo, da bi pomorska liga započela z vztrajno in neumorno mornarsko propagando, kateri je že on določil smernice. RIM, 28. (Izv.) Danes ob 11. uri je sprejel ministrski predsednik pisatelja Marinettija, s katerim se je delj časa razgovarjal. Marinetti je predstavil on. Mussoliniju futurističnega pesnika Ivana Gerbina, ki je napisal dramatično-lirično-politično pesnitev "Zarota vrbavev". Pesnitev je bila napisana pod utipi poslednjega atentata proti "italijanskemu slavu" Benitu Mussoliniju. Mussolini je častil pesniku k novi pesnitvi.

Novi ukrepi

glede ljudskoškolskega pouka

RIM, 28. (Izv.) Današnja "Gazzetta Ufficiale" prinaša kraljevi dekret z dne 17. februarja 1927, v katerem so zapodeni novi ukrepi glede ljudskoškolskega pouka. Dekret uvaja med drugim k členu 6. zakona z dne 22. januarja 1925. številka 432. sledečo spremembo:

Vsled službene potrebe je dana naučnemu ministrstvu možnost, da na predlog šolskega skrbnika, ki razpisuje natečaj pripravi potom dekreta k učiteljskim natečajem v novih pokrajinah samo one učitelje, ki so bili rojeni v novih ali na sedanjih pokrajinah ali pa tudi one, ki dokažejo, da sicer niso bili tamkaj rojeni, da pa poznajo običaje in narečje v omenjenih pokrajinah. Omejitve, kakor jo določa dekret, morajo biti omenjene na naznanilih o natečajih.

Novinarski sindikat

Izjava on. Amicucci

RIM, 28. (Izv.) Današnji "Il Mezzogiorno" prinaša razgovor, katerega je imel njegov urednik s generalnim tajnikom novinarskega sindikata on. Amicucci-jem o sprejemu in uvrstitvi novinarjev v sindikat. Iz razgovora sledi, da bo — kakor vsi ostali sindikati — tudi novinarski sindikat kvalitativen in kvantitativen. V sindikatu bo samo politična in profesionalna elita. Mogoče bodo dopuščeni tudi ostali novinarji in publicisti v seznam novinarjev, vsled česar bodo deležni ravno iste zaščite, kakor resnični člani sindikata.

Sestanek bivših voditeljev Delavske zveze

RIM, 28. (Izv.) Kakor poroča "L'Agenzia di Roma", se sestane v prihodnjih dneh bivši organizatorji nekdanje delavske zveze, ki so podpisali pred časom znano izjavo. Na sestanku bodo razpravljali o ustanovitvi udruženja za proučevanje delavskih vprašanj in o izdajanju kakšnega glasila.

Rimski dijaški dom

RIM, 28. (Izv.) Danes ob 21. uri je bil slovesno odprt rimski dijaški dom, ki je bil ustanovljen s pomočjo rimske fašistovske zveze, rimskega gubernatorja in rektorja rimske univerze.

Kakor smo že poročali, je pričela v poslednjem času posvečati fašistovska stranka veliko skrb srednje- in visokoškolskemu dijaštvu.

Neve zastave

RIM, 28. (Izv.) Današnji ukazni list vojne mornarice javlja, da so bile uvedene za prvega ministra, za ministre in državne podtajnike posebne zastave, ki se bodo morale izkazati na vojnih ladjah o prilikah, katere navaja disciplinarni red. Zastave mornariškega ministra in podtajnikov ostanejo nespremenjene.

Bolezni dveh kardinalov

RIM, 28. (Izv.) Včeraj se je zdravstveno stanje kardinala Perosija tako nevarno poslabšalo, da so se zdravniki zbalii katastrofe. Danes je stanje bolnika boljše, toda navzlic temu vzbuja bolezen kardinala še vedno velike skrbi.

Tudi zdravstveno stanje kardinala Gaetana de Lai, ki je v četrtek zbolel na pljučnici, vzbuja v visokih cerkvenih krogih precej skrbi za njegovo življenje.

Maksimovič bo podal ostavko?

Nova obtožnica Demokratskega kluba

BEOGRAD, 28. (Izv.) Ves današnji večer je vladala nad predsedstvom vlade neka tajinstvena razburjenost. Dogodki so zavili v misterioznost. V političnih in tudi ožjih vladnih krogih se trdi, da namerava Boža Maksimovič podati ostavko. Opazilo se je, da so se vršile konference, ki so trajale do 21.30.

Veliko pozornost vzbuja prihod bivšega ministra M. Trifunovića v predsedništvo vlade, kjer so že bili zbrani Uzunović, Srskić in Maksimovič.

Uzunović je izjavil napram novinarjem na pošteno besedo, da zvečer ne bo ničesar in da ne gre za ostavko Maksimovića, temveč da se je razpravljalo o strankinih stvareh, ki za novinarje niso interesantne.

BEOGRAD, 28. (Izv.) Danes opoldne je imel seji Demokratiški klub. Na seji je odobril obtožnico, ki je bila sestavljena v klubu in naperjena proti notranjemu ministru Boži Maksimoviću. Obtožnica bo izročena prihodnje dni predsedstvu narodne skupščine.

Seja narodne skupščine

BEOGRAD, 28. (Izv.) V popolnem nasprotju z zadnjimi burnimi in napetimi sejami je bila današnja seja narodne skupščine popolnoma mrtva. Poslanske klopi so bile slabo zasedene, pa tudi galerija je bila skoraj prazna. Seja je potekla v popolnem redu in miru. Skupščina je razpravljala o proračunu; razprave so se udeležili razni poslanci.

Poročaja dr. Pasarička

BEOGRAD, 28. (Izv.) Poslanec dr. Pasariček, ki je v soboto prišel v konflikt s svojim klubom, je v soboto zvečer vložil pri predsedstvu Radićevega poslanskega kluba ostavko na svoj poslanski mandat. O njej bo odločalo vodstvo kluba in ako bo našlo, da je bilo njegovo stališče v nasprotju s klubovim, bo ostavko sprejelo.

Za vodne zadruge v Jugoslaviji

BEOGRAD, 28. (Izv.) V finančnem ministrstvu se je vršila konferenca, na kateri je bilo sklenjeno, da se izroči hipotekarni banki 50 milijonov dinarjev za vodne zadruge v Bački, Baranji in Banatu.

Dr. Laza Marković odpotoval v Budimpešto

BEOGRAD, 28. (Izv.) Sinoči je odpotoval v Budimpešto bivši minister dr. Laza Marković, ki je novinarjem sicer izjavil, da je njegovo potovanje privatnega značaja. V političnih krogih pa se trdi, da se njegovo potovanje nanaša na jugoslovensko zunanjo politiko in na madžarsko vprašanje transita in izhoda na morje.

Rusija in Anglija

Odgovor ruske vlade

na angleško noto

MOSKVA, 27. Sovjetska vlada je izročila zastopniku Velike Britanije pri ZSSR svoj odgovor na angleško noto.

V svoji noti pravi sovjetska vlada uvodoma, da je angleška vlada, v dobi po sklenitvi angleško-ruskega dogovora, že opetovano očitala sovetom, češ da ne postopajo v zmislu omenjene pogodbe. Ko je ruska vlada zavračala taka očitanja, je zmerom prosila Anglijo, naj bi blagovolila utemeljiti svoje pritožbe ter navesti kakšno prekršitev dogovora, katero je zakrivila Rusija. Anglija pa se na te prošnje in zahteve ni ozirala; molčala je, čeprav se je bil Lord Curzon obvezal, da bo angleška vlada obvestila Rusijo o vsaki pretvezni prekršitvi pogodbe. Samo enkrat, in sicer v letu 1924, je Anglija skušala, čeprav brez uspeha, podkrepiti svoje očitke glede nekega pisma, ki naj bi ga bil pisal Zinovjev. Tedaj je ruska vlada predlagala, naj bi se pismo predložilo strokovnjakom, da ugotove, ali ni ponarejeno; angleška vlada je ta predlog zavrnila, kar je pač pomenilo, da je hotela umakniti obdolžitev, ki se je naslanjala na ponarejeno listino.

Zadnja angleška nota ne navaja nikakega slučaja prekršitve dogovora iz leta 1923. S strani sovjetske vlade, marveč našteva samo javne govore raznih sovjetskih državnikov ter opozarja na članke nekaterih sovjetskih listov. "Ob tej priliki treba opozoriti, odgovarja ruska vlada, da ne obstoja med ZSSR in Veliko Britanijo nikak dogovor, s katerim naj bi se bila omejila svoboda izražanja misli na ozemlju obeh držav. Ruska nota navaja na to protisovjetske govore, ki so jih imeli razni člani angleške vlade, predvsem Birkenhead, Churchill, Amery, Hoare in Evans. Ti govori proti sovetom so bili vsi mnogo hujši od onih, ki jih citira angleška vlada. Povodom angleških pritožb radi govorov, v katerih sovjetski politiki razpravljajo o protisovjetskem delovanju Anglije, bi se lahko s isto pravico označile kot fiksna ideja vse one opetovane izjave angleških državnikov o vsegomočnosti doždevnih ruskih agentov, ki so baje povsod navzočini in ki so povzročitelji vseh težav britanske imperije v vseh krajih sveta. Sovjetski vladi je resnično žal, da odnosi med Anglijo in Rusijo niso taki, kot bi morali biti, vendar pa misli, da si tega pojavnosti ne morete razlagati z dejstvom, da pišejo listi obeh držav v neprijeteljskem tonu, kajti tako pisanje je le posledica, nikakor pa ni vzrok nespoznanimljenju.

Vzrok nerednih odnosov med Rusijo in Anglijo je poleg drugega tudi dejstvo, da vlada Velike Britanije hote ne postopa napram ZSSR tako, kakor to zahtevajo mednarodni običaji in

POSTOJTE!!!

Ob koncu sezone se znižajo cene

vseh potrebščin

od 10% do 50%

v manufakturni prodajalni

Romeo Cipriani

Trst - Piazza Goldoni 12

Govori se slovenski.

Izpremembe v Ljubljani

BEOGRAD, 28. (Izv.) Ministrstvo je podpisalo ukaz o upokojitvi šefa poljedelskega oddelka v Ljubljani Ivana Sancina. Ob enem je bil upokojen šef oddelka za veterinarstvo Alojz Pavlin. Za šefa poljedelskega oddelka bo imenovan Černe.

kakor predpisujejo splošno veljavna pravila dostojnosti; posluhuje se neutemeljenih obdolžitev in natolcevanj, še potrudi se ne, da bi predložila dokaze ter da bi skušala rešiti sporna vprašanja diplomatskih odnosov oz. na kakih posebnih konferenci, marveč si dovoljuje, ko govori sovjetski vladi, uporabljati grožnje in ultimatum; ker ne pozna ustave ZSSR, zamenjuje oficijelno sovjetsko vlado s ruško komunistično stranko in celo z mednarodnimi udruženji. Abnormalnost rusko-angelskih odnosov je razvidna že iz dejstva, da se vlada Velike Britanije drzne v svoji noti nastopati na nezadovoljen način proti Čičerinu. Izpade angleških državnikov in parlamentarcev proti sovjetski državi zna ruski narod pravilno obsojati v člankih in govorih, radi katerih se Anglija baš pritožuje.

Groženje, ki jih vsebuje angleška nota, se v ZSSR ne bo ničesar ustrašilo. Angleško-ruska trgovinska pogodba in vzpostavitev diplomatskih odnosov sta v skladu z interesi obeh držav. Če pa misli sedanja vlada Vel. Britanije, da je prekinjenje trgovinskih in vseh drugih odnosov z Rusijo v skladu s potrebami angleškega naroda in da koristi svetovnemu miru, potem bo angleška vlada pač ravnala v skladu s tem svojim prepričanjem in bo sama prevzela vso odgovornost za posledice, ki jih bo taka odločitev imela.

Sovjetska vlada hoče vztrajati pri svoji miroljubni politiki in želi, da bi se odstranila vsa nespoznanimljenja. Zato bo z veseljem pozdravila vsako iniciativo angleške vlade, storjeno v interesu splošnega mira.

Mnenje angleškega tiska

LONDON, 28. Angleški politični krogi niso pričakovali, da bo odgovor moskovske vlade na Chamberlainovo noto tako energičen. Splošno prevladuje mnenje, da angleška vlada ne bo nič odgovorila na izjavo iz Litvineva. Listi in konservativni diplomatični krogi pa bodo še nadalje skušali prigravljati vladi, naj prekrine diplomatske stike z Rusijo.

Dočim priporoča včerajšnji "Sunday Times" vzdržnost in previdnost ter naglašja, da je Rusija, kljub vsemu, vendarle velevlast, s katero treba računati, govore drugi listi o "ruski nevarnosti" in o protiangelski gonji sovetov ter pozivajo vlado, naj na nadaljnje provokacije odgovori s prekinjenjem diplomatskih odnosov.

Angleški kralj v Parizu

PARIZ, 28. Včeraj popoldne je prispel iz Londona v Pariz angleški kralj, ki potuje v strogem incognito. Podal se je takoj na angleško poslanstvo, kjer bo ostal par dni.

Naročajte „Edinost“

Črtica o postojnski jami

Veliko se je že pisalo in na široko razpravljalo o postojnski jami, zlasti pa v novejši dobi, ko je jamska uprava odkrila svetu do sedaj nepoznane jame, ko so vsepovsod razširili ceste in pot tisoč reklam opozorili svet na prelepi biser, ki se skriva med zelenimi travniki in senčnatimi gozdi. Kamorkoli prideš, v katerokoli državo stopi tvoja noga, povsod skoro pozna jo besedo «Adelsberger Grotte», «postojnska jama», sedaj tudi «Grotte di Postumia».

Kdaj so jama pravzaprav odkrili, nam ni mogoče dognati. Letnice, katere so vsekane na njenih stenah, nam pričujejo o lepi starosti. Tako najdemo v njej vklesane v ohranilo zidovje letnice 1200, 1434, 1323 itd. Poleg letnic najdemo tudi imena slavnih mož tedanjih časov kakor: Nortie, Kacianer, Rauber itd. Tedaj je bil pristopen le tu iznaten del jame, kamor so se tudi baje zatekali prebivalci okolišnih vasi za časa turških vpadov. Ko je pa leta 1818. vodnik Čič odkril novo ali Ferdinandovo jama, tedaj je Postojna na mah zaslovela in privabila v svojo sredo tisoče visokih gostov iz vseh delov zemlje.

V zgodovini bi našli težko kakšno poročilo o postojnski jami. Bil je gotovo poznan le prednji del, kakor imamo danes še mnogo jam, katere se niso dovolj raziskane, dasi ravno bodo morda v bodočnosti prekosile tudi Postojnsko jama. Postojna je bila sicer v srednjem veku že večja vasa, katera je stala v podnožju prastarega gradu, in bila je že leta 1404. sedež kraške glavarja. Tudi svoj lastni grb je dobila že leta 1462; njene šole so bile ustanovljene že v 17. stoletju, a leta 1748. je postala sedež okrajnega glavarja za celo Notranjsko. Torej je bila važna kraj, takrat je precej znan. Le o jami ni ničesar zapisanega.

Ko sem nekoč prebiral star nemški «Leksikon», kateri je izšel leta 1729. v Hamburgu, tedaj sem pod besedo «Adelsberger, Postojna» našel naslednje vrste:

«Marktfecken, nebst einem Schlosse in Hertzogtum Crain, 6. M. vom Triest, allwo eine so lange unterirdische Höle, das noch niemand das Ende davon gefunden hat, und darinnen vill Gänge grosse Plätze und Abgründe, wie auch allerhand abscheuliche Bilder zu sehen seyn. Es gehört dem Fürsten von Auersperg».

(Majhen trg, ležeh ob podnožju gradu na Kranjskem, 6 milj od Trsta, — kjer se nahaja tako velika podzemna jama, da je še nikdo do konca ni mogel preiskati, in kjer najdeš številne hodnike, prostrane dvorane in prepade, pa tudi vsakovrstno grozo vzbujajoče slike. Njen lastnik je grof Auersperg.)

Iz tega kratkega popisa vidimo, kako so Postojno — Adelsberger (iz tega nastalo Adelsberg, kar pa nima nič opraviti z besedo Adel — plemstvo) tedaj tudi visoko v Nemčiji natančno poznali, zlasti pa jama, katero pisatelj tako podrobno opisuje, seveda v upanju, da bo postala še slavnjša, ko se bo lahko ugotovilo, kako dolga da je, in ko se vse one «abscheuliche Bilder» nekoliko razjasnijo. Omenjeni popis je pa tudi zanimiv radi tega, ker nahajamo v njem še staro obliko «Adelsberger, Postojna, in Postojna», to zadnje ime že popačeno. Vse pa kaže na slovensko lice tedanjega tržačja (Marktfecken), kateri je gotovo služil že tedaj kot prehodna postaja med Ljubljano in Trstom.

Tako je slava postojnske jame že pred 200 leti vzbujala občudovanje v daljnem svetu in danes že vsak otrok govori o nji s ponosom in vsakdo si šteje v čast, da si vsaj enkrat v življenju ogleda ta prelepi biser, ki je skrit med zelenje ob vznožju slikovitega Soviča.

H. K.

Drobne vesti

Izlet ruskih umetnikov v inozemstvo

V kratkem se bo odpravila iz Rusije skupina umetnikov na izlet po Evropi. Umetniki bodo odpotovali iz Leningrada in bodo obiskali vsa glavna evropska mesta, predvsem London, Pariz in Carigrad. Za ta izlet se je do sedaj prijavilo 33 umetnikov.

Nenavaden samomor v Parizu

V ponedeljek zjutraj so opazili policisti moža, ki je plezal na Eifflov stolp. Ne da bi se kaj zmenil za glasne policijske opomine, je priplezal mož do druge ploščadi. Tu si je užgal cigareto in se zamislil. Nenadoma je skočil v globčino in se seveda ubil. Nesrečna je gnil v smrt preprič z ženo.

O. najvišji starosti ljudi

Od časa do časa čitamo v listih poročila o raznih ljudeh, ki so dočakali lepo starost sto in toliko let. Celo toliko poguma imajo nekateri, da si pripišejo nad sto kar celih petdeset let ali več. Tako poročila so v vsakem slučaju neresnična in treba jih je pojesti s ščepcem soli. Dejstvo je namreč, da so že stoletniki izredno redki. Pisec teh vrstic živi v fari, ki šteje osem vasic in v vseh teh osmih vasic ni bilo v poslednjih sto letih nikogar, ki bi bil prekoračil stoto leto svoje starosti. Najstarejši, ki je znan, je umrl med devetdesetimi letom.

Poskusite zdaj razmišljati vsi, ki čitate te vrstice, če je bil v vašem kraju kdaj kak stoletnik. Videli boste, kako silno redki so, če jih je sploh kaj.

Dejstvo je namreč, da se vsak starček rad pobaha z večjim številom let nego jih v resnici ima. Trdil bo rad, da se spominja dogodkov, ki so se vršili pred sto leti, a resnica je le, da je o tistih dogodkih le slišal govoriti, ko je bil mlad, sam pa jih ni bil deležen. Ista stvar se dogaja pri tem kot pri takozvanih «velikanih», ki so bili nekoč na svetu. Vitezi iz srednjeveških časov so bili, kakor čujemo mnogokrat, orjaki, ki bi se z nami, mehkužnimi njihovimi potomci, igrali kakor z ajdovimi snopi. Kadar pa gremo v muzej in opazujemo stare oklepe, ki so jih nosili tisti «velikani», vidimo na svoje začudenje, da so čudno majhni, mnogo premajhni za nas povprečnike. Egipčanske mumije izpred tisočletij so mumije pritlikavcev, če sodimo po okostjih, ki se niso posušila, kakor se je meso na njih.

Davni učenjak Plinij, ki je 77 let po Kristusu izdal lepo delo «Historia Naturalis», dvomi v njem o resničnosti visokih starosti raznih posameznikov, o katerih je šel glas, da so doživeli 150, 200 in celo 300 let. Saj tedaj niso imeli niti natančnega merjenja časa.

Nekateri narodi so na primer šli poletje za eno leto in zimo za drugo leto. Drugi so bili spet, ki so šli za leto vsako leto sezono. Po tem merjenju ima vsako naše leto štiri leta. Egipčani so pa šli leta po luninih izpremenbah. Njihovo leto je bilo dolgo mesec dni in takih «let» je človek lahko doživel tisoč.

William J. Thoms, knjižničar v britiški gosposki zbornici, si je bil nekoč nadel nalogo, da doloži, koliko je resnice na trditvah, da so razni posamezniki prekoračili stoto leto starosti in živeli več ali manj let čez. Po dolgotrajnem in mučnem raziskovanju je dognal, da ni nikakega dokaza, da bi kdo živel dlje nego sto in dve leti.

Posledica njegove raziskave je bila, da so v pokopališču znamenitih mož v westminsterski opatiji sneli s stene spominsko tablico, na kateri je bilo zapisano ime Tomaža Parra, ki je umrl, ko je bil baje star 152 let. Ta mož je umrl v letu 1633. in ker je dosegel tako visoko starost, je ukazal tedanji britiški kralj, da ga pokopljejo med znamenite moše. Thoms je dognal, da je Parr umrl med stotimi in stoiprim letom svoje starosti.

Ticijan (Tiziano Vecellio), slavniti beneški slikar, je štiri leta pred svojo smrtjo trdil, da je star 95 let, ob svoji smrti bi moral torej biti star 99 let, dejansko je pa učakal 86 let.

Toda Ticijan je bil še skromen v tem pogledu. Ivan Tretjak iz Rostova v Rusiji, ki je umrl pred nekolikimi meseci, je bil bolj pogumen. Brez sramu je priznal, ko je umiral, da je doživel 138 let.

Potem se oglasi iz Turčije debeloglasi Zaroaga in svečano zardil, da je najstarejši človek na zemlji, kajti luč sveta je zagledal že pred 150 leti.

Če bi pa hoteli napraviti ime-nik vseh tistih, ki so s trditvami o svoji visoki starosti posekali skromnega Ticijana, bi bil ta imenik tako dolg, da bi segal od severnega tečaja do južnega in nazaj.

Vse take trditve temeljijo namreč na besedah prijateljev ali sorodnikov, če je prizadeti o-čak mrtev, in take besede so redkokdaj zanesljive. Celo uradno zabeležena rojstva niso vselej prava in neoporečna. Znan je slučaj, da si je sin, ki je imel tako krstno ime kot njegov oče, prilastil rojstni dan slednjega.

Zgodovinarji in druge avtoritete ne trdijo, da jim je znano,

koliko starost je mogel doživeti človek, ki je živel v Plinijevem času, soglašajo pa vsi v tem, da je bila tedaj povprečna življenjska doba mnogo krajša, kot je danes. Izboljšane metode v negovanju otrok, boljši sanitarni pogoji in napredek v medicinski znanosti, vse to je podaljšalo povprečno dolgotrajnost človeškega življenja.

DNEVNE VESTI

Novi poveljniki tržaškega armadnega zbora

Na mesto poveljnika tržaškega armadnega zbora, ki je bilo pred kratkim izpraznjeno radi imenovanja doledanega poveljnika tržaškega armadnega zbora za armadnega poveljnika je bil imenovan general gr. uff. Carlo Ferrario, ki je služboval do sedaj v Novari kot poveljnik tamkajšnje divizije.

Za danes zvečer ob 19. uri je napovedan prihod novega armadnega poveljnika v Trst na njegovo visoko mesto.

Pust

Danes — dan pusta — bo deloma praznik toliko za urade kakor za trgovine. Pokrajinska fašistovska trgovska zveza v Trstu sporoča, da se zaprejo danes trgovine vseh vrst ob 13. uri.

Po odredbi tukajšnje kvesture smejo imeti danes javni lokali, hoteli, restavracije, gostilne, bufeti, kavarne, bari, pivnice, likernice in krčme odprto vso noč.

Podajanje močnih alkoholnih pijač je dovoljeno le do 22. ure. Ljudske kuhinje smejo imeti odprto do 2. ure zjutraj.

PRISTOJBE V PRID DIMNIKARJEM

Občinska uprava v Trstu naznaja, da je prefekturni komisar potrdil sledeče pristojbine za ometanje dimnikov.

- 1) navaden dimnik 3 lire;
- 2) za dimnike v hotelih, restavracijah, gostilnah in ljudskih kuhinjah 6 lire;
- 3) dimnik v industrijskih podjetjih, pri osrednji kurjavi od 8 do 10 lire za vsako ometanje; za tovrstne dimnike po dogovoru;
- 4) za umetno ožganje okroglega dimnika 20 lire, za več dimnikov: prvi 10 lire, in za vsakega nadaljnega 5 lire več;
- 5) za očiščenje štedilnikov na domu: za navaden štedilnik 1.50 lire, za štedilnik z dvema pečima in kotloma 6 lire;
- 6) za očiščenje peči (na domu) 2 lire;
- 7) čiščenje štedilnikov, peči, cevi po hotelih, restavracijah, ljudskih kuhinjah, uradih in skladiščih po dogovoru, najmanj pa 5 lire in največ 20 lire;
- 8) čiščenje kotlov in dimnih cevi po industrijskih podjetjih in pri osrednji kurjavi po dogovoru v skladu s časom in materialom, ki se porabi;
- 9) za čiščenje dimnih cevi in odpušnikov pri pečeh: starega uzoraka 6 lire, novega 22 lire; za očiščenje dimnika pri peči 6 lire;
- 10) za ogled dimnikov: prvi dimnik 5 lire, za vsakega nadaljnega 2 lire; za odteknitev dimnika od 5 do 10 lire;
- 11) za postrganje kvadratastih dimnikov: 10 lire vsaki;
- 12) za dela pri dimnikih po dogovoru;
- 13) če dimnikar vzame iz dimnika stare cevi: 1 lro za meter; če postavi cevi: 3 lire za meter; za nadzorovanje dimnikov na plin 3 lire.

Čebelarji

Kdor se hoče naročiti na «Slovenskega čebelarja», za leto 1927., naj pošlje za naročnino L 18 in za poštino L 1.25 Slovenski čebelarji zadrugi v Gorici, Via S. Giovanni 6/I, ki potem poskrbi vse potrebno za dostavljanje lista.

Dodatna pristojbina

za navadne in brezične brzojavke za inozemstvo je določena za marec na 370%.

SLOVENSKI SVETOVNI ŠAHOVSKI MOJSTER V AMERIKI

Kot je večini naših čitateljev gotovo znano, se vrši te dni v New Yorku mednarodni šahovski turnir, katerega se udeležuje tudi naš svetovni mojster dr. Vidmar. Glasom ameriških vestij je po sedanjem stanju, vodilni mojster Capablanca, ki ima baje tudi največ šanc za prvenstvo. Njegovi najvernejši tekmeči so po mnenju nemških listov Vidmar, Niemcovič in Aljehin. Posebno našega Vidmarja označuje nemški tisk zelo pohvalno, posebno še z ozirom na to, da je on edini amater in ne poklicni šahist, kot ostali njegovi tovariši. Tudi njegovi sistem igre, njegova izredna taktika in strategija poteze, posebno pa njegova dragocena dopetja v ulici Bosa.

— Zanjahjane, ki je zanj določeno, očiščeno.

V nedeljo smo poročali o dramatičnem epilogu ljubzenske zgodbe, katere je bila imenikina

Gospa Margareta Ana Neve iz Guernseyja v Angliji, ki je umrla leta 1903, je dosegla starost 110 let. Za resnico tega jamči Ak-tuarski savod (Institute of Actuaries). Tomaž Emley Young, bivši predsednik zavoda, je javno izrekel svoje prepričanje, da je ta ženska doživela višjo starost kot katerakoli druga znana oseba v zgodovini sveta. — F. M.

govo «mojstrstvo miru», ki ne pomenja vznemirjanj in nervoznosti, povzroča med mednarodno šahovsko publiko obsele občudovanja. Sigurnostjo pričakuje lahko od našega svetovnega prvaka kar najboljših rezultatov in ga v duhu spremljamo pri njegovih uspehih, želeč mu obilo trofejev.

Sedanje stanje po četrti rundi je sledeče: Capablanca 2.4, Vidmar, Niemcovič 1.4, Aljehin, Spielmann 1. Marshall (Amerikanec) 4. Aljehin in Spielmann imata še dve odprti partiji, ostali pa eno.

Za peto rundo so določene sledeče skupine: Vidmar-Niemcovič, Spielmann-Marshall, Aljehin-Capablanca. — Prihodnjič podamo posamezne ocene igralcev, v kolikor niso še znane našim čitateljem.

Društvene vesti

— D. Zera — Trst. Danes naj vsak član povpraša. kam se gre. — Čakali bodemo ob 8. uri pri obokih. — Pazite, da ne zamudite, ker pust nas zapušta. R.

Iz tržaškega življenja

Poginul samomor mladeniča.

Včeraj zjutraj okoli 8. ure sta dve mlekarici, ki sta peljali mleko v mesto, našli na trati kraj takozvane reške ceste, kakih 100 metrov od železniškega mosta v Rocolu, mladeniča, ki je ležal vzvznak v travi in ni kazal nobenega znaka življenja; neznanec je krvavel iz rane na desnem senu, poleg njega, par metrov vstran, pa je ležal velik revolver. Ženski sta pohiteli na bližnjo železniško postajo in obvestili o žalostnem odkritju tamonjšnjega uradnika, ki je nemudoma telefoniral za pomoč rešilni postaji. Zdravnik, ki je kmalu potem prihitel na lice mesta, je dognal, da je neznan mladenič smrtno nevarno ranjen; kregla mu je prebila lobanjo na desnem senu ter se mu zarila v močgane. Rob rane pa ni bil ožgan, kakor je navadno v slinih slučajih; iz tega se je dalo sklepati, da smrtonosni strel ni bil izpaljen iz neposredne bližine.

Po prvi pomoči je bil ranjenec prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v kirurški oddelku. Pri nesrečniku, ki je bil v globoki nezvesti, so poleg raznih osebnih predmetov našli listič s sledečo vsebino: «Nič ne kriv mojeg koraka. Kar sem storil, sem storil popolnoma prostovoljno.» Na podlagi tega lakoničnega testamenta, pisanega s svinčnikom, je bilo mogoče dognati, da si je nesrečnik sam stregel po življenju, dočim se je prvi hip domnevalo, da gre za zločin. Tej domnevi so dale povod razne okolščine. Zlasti dejstva, da strel navidezno ni bil izpaljen iz neposredne bližine, ter da je revolver ležal razmeroma precej vstran od samomorilnega kandidata; razen tega je bila njegova suknja raztrgana pri desnem žepu, kakor da bi se bil nesrečnik s kom ruval. Pozneje pa se je dognalo, da je bila domneva o zločinu neutemeljena. Ugotovilo se je namreč, da je bil mladenič klubk osmojen na desnem kraju, in s tem je bila skrivnostna in prav rane pojasnjena. Kar se tiče revolverja, ga je nesrečnik po obupnem činu očitno sam vrnil vstran.

Včeraj okoli 11. ure je prišel v mestno bolnišnico 38-letni elektro-tehnik Romeo Turko, stanujoč v ulici Molino a vento št. 57, ki je spoznal v samomorilnem kandidatu 25-letnega brezposelnega delavca Viktorja Marcusa, stanujočega v ulici Broletto št. 183. O vzrokih samomorilnega poskusa ni znal moč ničesar povedati. Najbrž pa je Marcus storil obupni korak radi brezposelnosti in bede; v njegovih žepih niso našli niti heliča.

Zalosten konec otroka.

Pred kakimi petimi dnevi se je 2-letna Marija Renko, stanujoča v ulici Molino a vapore št. 4, pri igri v kuhinji zaletela v mater, ki je baš tedaj vzela z ognjišča lonček kave. Radi nenadnega sunka se je ženska nekoliko opotekla in pri tem razlila vrelo kavo, ki je pljusnila mali Mariji na obraz in jo hudo oparila. Mati je sprva menila, da ne bo hudega, zato ni nesla otroka takoj k zdravniku, kakor bi bila morala. Šele v nedeljo, ko se je stanje male Marije zelo poslabšalo, jo je prenesla v mestno bolnišnico. Toda bilo je že prepozno; zdravniki niso mogli več rešiti mladega življenja. Včeraj je ubogo otroče podleglo zastrupljenju krvi, ki je nastopilo radi oparil.

Odmor dragocinega dopetja v ulici Bosa. — Zanjahjane, ki je zanj določeno, očiščeno.

V nedeljo smo poročali o dramatičnem epilogu ljubzenske zgodbe, katere je bila imenikina

in obenem tudi žrtve 33-letna vdova Ema Alliech, ki jo je v soboto zvečer napadel na ulici pred njenim stanovanjem njen snubač, 33-letni tečaj Anton Cuvdot — ne Cevtar, kakor smo prvič poročali — ter jo hudo porazil z nožem po obrazu. Kakor znano, je bila vdova prepeljana v mestno bolnišnico, kjer so ji izletili in obvezali rane, odpravljive v 2 tednih, dočim se je vročernemu snubaču posrečilo zbežati. Mož se tisto noč ni vrnil domov, ker je pač vedel, da ga tam čakajo policijski organi. Zdelo se je, da je mož odkuril iz mesta. Toda očitno je Cuvdot nemil, da je tudi tu dovolj varen, zato se ni gani nikamor. Očitno mened, da je njegovo nasilno dejanje kotkter toliko že pozabljeno, je predprijemal stopen v gostilno «All'opertio» v ulici Bosa št. 10, da bi si s kezarjem vna pomiril preko vest. Toda prišel je v past. Krmar, ki je svak Alliecheve, ga je takoj spoznal; zvalil ga je — Cuvdot je bil namreč precej v «ročkah» — v stransko sobo ter ga zaprl notri. Nato je pohitel klicati policijske organe. Vrnili se je z dvema orožnikoma, ki sta Cuvdota aretirala in ga odvedla na oronjsko postajo v ulici Istria. Pri zadržanju se je mož tako razburil, da se ga je lotil hud živčni napad. Morali so poklicati zdravniška rešilna postaja, ki mu je v injekcijami pomiril razdražene živce. Nato so moža zaprli v varnostno celico in včeraj zjutraj je bil odveden v zapor v ulici Coroneo.

Plin napol zadušil pet delavcev.

Včeraj zjutraj se je dogodila v škedenjskih plavžih huda nezgoda, ki bi bila skoro imela tragične posledice. Okoli 8. ure se je v oblačilnici blizu plavžev preoblačilo osem delavcev, ki so imeli nastopiti delo. Med njimi sta bila tudi 26-letni Josip Stancič, stanujoč v ulici Molino a vento št. 69, in 35-letni Fran Sluga, stanujoč v Škedenju št. 288. Nenadoma je iz bližnje peči začel puhteti v oblačilnici plin, ki je v kratkem tako omamljal delavce, da so se nekateri zgrudili onemogli na tla. Na lice mesta je bil nemudoma poklican zdravnik rešilne postaje, ki je moral podati svojo pomoč petim delavcem. Trije so se kmalu toliko opomogli, da so šli na delo. Stancič in Sluga pa sta bila radi zadušjenja po vdikom plinu še tako slaba, da so ju morali prepeljati v mestno bolnišnico. Stanje Stanciča je precej nevarno, dočim bo Sluga okrevl — ako ne nastopijo kakor komplikacije — v 5-6 dneh.

Iz tatinskega dnevnika. — Dva vloga in druga zlikovska podjetja.

Okoli 40.000 lire plena.

Predpustni čas, ko je vrvenje na mestnih ulicah živahno do poznih večernih ur in ko rogovilijo okrog razne pustne šeme, je kaj prikladen za razne tatvine. Razume se, da zlikovci nikoli ne zamudijo takih prilik. Predpreteklo noč so izvršili v enemu izmed najbolj obljubljenih delov mesta dve drzni tatvini, pri katerih so ugrabili ne navadno bogat plen. Ob nedoločenih uri so se s pomočjo ponarejenih ključev vtihotali v vežo hiše št. 4 v ulici Paduina, od koder so skozi stranska vrata, ki so jih vlomili, prišli v erarno skladišče tobaka. Tu so vse prevrgli in prebrskali; vlomili so mnogo zabojev ter pobrali iz njih veliko količino raznovrstnega tobaka in finih cigaret v skupni vrednosti okoli 33 tisoč lire. Toda zlikovci očitno niso bili še zadovoljni z bogatim plenom. Ko so končali «delo» v skladišču tobaka, so prevrtili zid, ki loči to skladišče od skladišča likerjev trdke Della Torre. Skozi luknjo so odnesli večje število steklenic raznih finih likerjev in precejšnje število znamk v skupni vrednosti okoli 4000 lire. Blagajne v kateri je bilo spravljeno okoli 5000 lire v gotovini, se pa niso lotili, ker očitno niso imeli potrebnega vlomilskega orodja, ali ker jim je nedostajalo časa. Ko so zbasali bogati plen v vreče, so jo zlikovci nemoteno odkurili.

Drzni tatvini sta bili odkriti včeraj zjutraj. O stvari je bila obveščena policija, ki sedaj pridno poizveduje za drznimi zlikovci.

— V isti noči so zlikovci preplezali zid pred hišo Rože Scopani v Barkovljah — Bovedo št. 252 in tako prišli na dvorišče. Od tu so zlikovci vlomili v prtično shrambo, kjer so ukradli za kakih 1000 lire perila in oblek.

Sedaj iščejo zlikovce barkovljanski orožniki, katerim je bila javljena tatvina.

— Poštni oficial Henrik De Angelis, stanujoč v Kolonji in Monte Fiascone št. 131, je včeraj javil orožnikom na tamonjšni postaji, da so neznan zlikovec čez noč vlomil v kurnik na njegovem vrtu ter pobrali 10 kokiš, vrednih 150 lire.

— Tudi zasebnica Lucija Erk, stanujoča v Škedenju št. 691, se je včeraj pritožila orožnikom, da so ji neznan prijatelj okusne pečenke čez noč izpraznil kurnik, v katerem se je prejšnji dan še razlegalo veselo kokodakanje pohlevne kokoške družine, broječe 14 kljunov. Erkova je oškodovana za 240 lire.

Prilja je, prilja je pustna nedelja, lan smo bil splošno sit, letos pa najla. Kdaj si je človek udomačil prilično in kdaj je začel gojiti zalje, pove posebna knjiga «Goriške Matice». Si li že oddal s L. poverjeniku?

TELESNA VZGOJA SPORT

— T. V. K. Sirena

priridi danes v prostorih «Excel-slor» v Barkovljah pustni večer, ki začne ob 18. uri.

Tommaseo - Adria 2-0 (0-0)

Ako se ne motim, sem pred časom imenoval četo Tommaseo nekakim «deus ex machina» našega prvenstva — danes bom šel še dalje in mu nadel modernejše ime. Tommaseo je naravnost «enfant terrible» v tem prvenstvu. Med nedeljako tekmo je padel klic: «Najprej fantje, Trstenik je naš!» in jas sem začel misliti, ali bi ne bilo umestno opozoriti na ta vsikili tudi Prosvete in Obozora, ki morata še napraviti trnjevo pot tja gori.

Adria je smatrala nedeljsko tekmo kot nekako pustno burko. Igralci so se predstavili v skrajno omejeni izčrpljivosti in nepopolni v sestavi. Halfska linija je manjkala popolnoma, nadomeščena z rezervami, ki niso mogle zadostiti svoji nalogi. Napad je slonel na Saksidi I. in Rupenti, ki pa nista igrala preveč dobro. Še bolj na mestu je bila bramba, ki je napravila, kar se je dalo napraviti.

Tudi pri Tommaseu ni bil napad na višku. Forsalci so v igri Muho, ki je sicer dober igralec, a vendar mu je dajal napad preveč dela. Lepa je bila Tommasejska halfska linija in še boljša bramba. Dr. Gorjup se je s to tekmo zopet začel uveljavljati v našem sportu in reči se mora, da je zadovoljil popolnoma. Ima pa nekaj beograjskega v svojem načinu igranja in to marsikateremu ni simpatično. Jo to takozvano «trganje», ki spravlja v nemajhno nevarnost piščali protivnikov.

Kronika tekme ni preveč zanimiva, ako tudi je bila tekma nad vse živahna. Skozi oba časa se je opazala sunkoma le pozicijska premoč ene ali druge čete, posebno Tommasea, ki je živel celo tekmo v znamenju precej močnih strelov svoje lastne brambe. Tehnične premoči ni bilo ne na eni ne na drugi strani, ker prave tehnične igre ni bilo.

V prvem polčasu je igra bilansirana in konča enakovredno (0-0). Tu je Adria zaigrala par neodpustnih prilik. Tudi Tommaseo je prišel do legega streljanja in si pokažal svojo pozicijo.

13. minuti drugega polčasa je padel gol za Tommaseo. Izvov je imel v lepi krilski akciji. Zazdelo se je, da bo ta gol za Tommaseo usoden, kajti trenutna reakcija Adrije je bila strašna. Toda ne Rupena I. ne Saksida I. v svojih strelih ne najdeta vrat. Tommaseo skuša živeti na svojem голу in vzdržuje 4 do 5 halfov. Vendar pride napad istega še enkrat do plodonosnega strela. Proti koncu tekme lahka premoč Adrije.

S. R.

Igrišče v Rocolu.

Obzor - Adria.

V nedeljo 6. marca se srečata na igrišču v Rocolu prvi četi gornjenjenih društev v prvenstveni tekmi.

Obzor, kateri je v turtekmi deliti točke z Adrio, bo v nedeljo napol vse svoje moči in skušal s tem poravnati prejšnjo tekmo.

Tekma kot taka nam obeta biti zelo zanimiva, ker se bo po rezultatu sklepalo, katera četa si pridobi letošnjo prvenstvo.

V nedeljo naj vsa tista masa ljudi, ki je obiskovala tekme S. U. in Z. M. D., zopet pride pogledati igrišče Rocol, kjer jim bo dana prilika opazovati našo mladino v resnem boju za odločitev, kdo postane prvak letošnjega prvenstva.

Obiščimo torej v nedeljo igrišče v Rocolu!

S. K. Orient.

V nedeljo 6. t. m. se bo vršil v Rocolu ustanovni občni zbor te društvene skupine. Klub lo nudil vsakovrstnemu članstvu možnost primerne udeleževanja na vseh poljih. Program je bogat in delati zanj bo radost vsakega bodočega člana S. K. Orient.

Vabijo se vsa bratska društva, naj bodo v čim večjem številu zastopana, da se seznanijo z delom in udeleževanjem rocolskih sportnikov.

Preds. pr. odb. B. F.

Iz tržaške pokrajine

TOMAJ

V nedeljo dne 13. februarja se je vršil pri nas občni zbor hranilnice in posoj

jem mestu pri posojilnici. Organi javne varnosti, ki so slišali zahtevo večine članov, so predsedniku to namero preprečili in odvzeli knjige ter jih izročili namestniku predsedništvu, ki je nato dalje vodil občni zbor.

Ko je bilvi predsednik zapustil zborovalno dvorano, je občni zbor soglasno izrazil svoje zadovoljstvo s tem. Od tega trenutka dalje je občni zbor mirno in preudarno odobril precej predlogov, ki so za posojilnico velike važnosti. Tu di so nekateri člani ostro napadali delovanje bivšega predsednika in z dokazi podpirali ta svoja izjavljana.

Pri volitvah je bil soglasno izvoljen za novega predsednika g. Turk Anton mlajši iz Šepulj; v upravni odbor pa so bili izvoljeni: Skerlj Jožef iz Tomaja hšt. 47, Širca Viktor iz Godenja 17, Šuc Ferdo iz Skopega 45, Bolč Anton iz Koprive 32, Zlobec Andrej iz Kodelje 35, Zgur Rudolf iz Kodelje 33, Kurec Alojz iz Utočev 10; v nadzorstvo so bili voljeni: Kosovel Anton iz Tomaja 113, Čefuta Uman Anton iz Tomaja 71, Štok Alojz iz Dutočev 20, Vrabec Jože iz Koprive 14, Zvab Anton iz Krepelj 20.

Predaja hranilnice in posojilnice se je izvršila takoj naslednji dan. Krasevci, prinesite svoje prihranke v našo domačo hranilnico, ki vam bo v potrebi priskočila na pomoč in vam nudila za vaše vloge popolno varnost!

Dne 23. februarja smo dobili v naši občini novega potočasta v osebi g. profesorja Serafinija.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Smrtna kosa.

V pondeljek jutraj je umrl velitrgevec g. Anton Orzan, poznan od naših trgovcev po deželi.

Slovo.

Ni v nas toliko trdosrčnosti da bi privoščili danes zvečer komur si bodi čemerno samotarjenje v domači osamelosti, ki bo pač množica veselih obrazov jemala v Trgovskem domu slovo od pustnega časa. Vsakemu bo dano, da se bo na svoj način poslavljali eni v vinski zgovornosti drugi v smehu mladosti. Za zadnje dezorijentiranec brez vabil je na razpolago skrbete srce Lojzka Komjančevega v ulici sv. Klare 6.

Ze ferij.

Namreč španska muha, katero jaha g. Košuta. V tleh štirih etapah hosta v Gorici, takole do sobote zvečer prav gotovo. Pri usidranju v Trgovskem domu bo čakala množica ljudi in tudi vi, ki to čitate.

BILJE.

Smrtna kosa.

Prejšnji teden je umrl na kapi upokojeni finančni respicjent, Josip Windšter. Znan je bil daleč okoli in vsi so ga vzljubili, ker je bil blaga duša. V nedeljo so ga pokopali ob veličastni udeležbi vseh njegovih znancev in prijateljev. Pokojni Windšter je bil Stajerc iz Ptuj in je živel že več let med nami. Bilo mu je osem in pedeset let.

RIHEMBERK

Iz družbenega življenja

Pri nas sta se združila oba delujoča pevka zbor, t. j. prejšnji stari Prosvetnega društva ter novoustanovljeni, katerega je vodil odhajajoči g. učitelj Benko, v eno močno skupino, ki šteje do 60 oseb. Zbor poučuje g. Valenčič. Tako je lepo. V združenju je moč! Cepljenje sil pomeni dandanes le ogromno moralno škodo našemu narodu, ki je zelo stiskan že od drugih strani. Rihemberčani so dali s tem lep zgled skupnosti in vzajemnosti, ko gre za dobro stvar.

BRJE

Poštne razmere

Pred vojno smo dobivali pošto iz Rihemberka vsak dan. Sedaj

komaj vsak drugi dan, kot da so Brje kje visoko v gorah, v snegu. Dostikrat se prigradi, da se kako važno pismo dobi v roke, ko je že prepozno. Ali bi se ne dalo temu od pomoči? Čemu ne nosi pismo-nosa pošte iz Rihemberka vsak dan kot nekaj?

Izseljevanje.

Do vojne Brje skoraj niso poznale te bolezni, a zdaj je postala skoraj nalezljiva. Vsako leto jih odide več ali manj čez morje v Južno Ameriko. Prijatelj zvali prijatelja, znanec znanca, in tako jih gre vedno več. Tudi od našega društva jih je šlo nekaj najboljših, katere zelo pogrešamo. Čujemo, da so tam dol v družbi z drugimi Vipavci ustanovili pevski zbor in tamburški krožek. Vsa čast jim, da se tudi v tujini zavedajo pomena društvene izobrazbe. Iz Brje se nahaja v tujini nad 35 oseb. K izseljevanju silijo ljudi največ današnje razmere, ki so splošno neugodne. Da bi se le to število ne povečalo!

LJUBINJ

V noči med torkom in sredo je izbruhnil blizu naše planine Pod Kukom velik požar, ki je uničil velik del gozda, ki se razprostira blizu omenjenih planin. V tork zvečer je nebo na oni strani nekako zagorelo in se razsvetlilo kljub temu, da je bil večer mrglen in radi tega temen. Spodetka se ni moglo misliti na kak požar, toda pozneje, ko se je to ugotovilo, je v naši vasi nastal strah, da morda gori bodisi na planini Lomu ali Pod Kukom. Pozneje, ko se je stvar prišlo na jasn, se je tudi prebivalstvo v vasi pomirilo. Razburjenje je namreč še vedno od zadnjih nesreč in vsaka malenkostna stvar nas vznemirja.

VOLARJE.

Preteklo sredo se je poročil član našega prosvetnega društva »Planika«, Lehan Jožef, Mlademu paru želj društvo in vaščani obilo sreče!

Naše prosvetno društvo se je tudi prebudiло nekoliko iz dolgega zimskega spanja k svojem delovanju. Pripravlja se sedaj prav pridno na pustno prireditev na pustni večer, ki naj bi se vršil samo za krog članov društva. Mi vaščani pozivamo fante, da naj gredo prav pridno na delo, ker le tako bomo tudi mi dobili vtis, da tudi kultura, za katero se dela po društvi, nam je vsakdan koristna.

PODMELEC

V sredo se je poročil Kikelj reti lesno skladišče g. Laharnarja Jakoba in hlev g. Kade na Illovcu. V kratkem času sta bili poslopji v ognju. Požrtvovalni sosedje niso zamogli več kot obvarovati sedmo poslopje ognja, posebno leseno zgradbo g. Laharnarja. Ob tej priliki smo bridko pogrešali lastno požarno brambo, s katero razpolagajo skoro vse sosedne vasi — nekateri tudi manjše kot naša, na pr. Grahovo, Podbrdo. Vse štiri vasi: Podmelec, Knež, Illovec in Klavže bi to pač zmogle. — Oba prizadeta gospodarja sta bila k sreči zavarovana.

PRAPETNO BRDO PRI ŠT. VIŠKI GORI

V sredo se je bil poročil Kikelj Viktor, zelo delaven član in odbornik naše »Citallnice«, z Lucijo Laharnar iz Kala pri Pečinah. Zelimo obema obilo sreče, vsi člani društva v novem stanu, čeprav je zadel s tem našo »Citallnico« nenadomestljiva izguba in bil biva nekoliko bolj opravičena ona, da bi od srečne neveste zahtevala »odkupnino«, kakor pa pravejša dekleta. Svatba je bila nad vse bučna in vesela kot se spodobi, ko se mož najbogatejša »verba« v vasi s tako zastavnim fantom. Vršila se je iz ljubkih domačinih segami, ki so tu še vedno v veljavi: pri »vatbi« je igral naš družbeni »orkester«, pravejša dekleta so gradila nevesti, kar jim je pobrala brhkega fanta. kišni fantje so pa po starih običajih našemu bratru novoporočencu vstop v novi dom. — Upamo, da bo s poroko

pridobilo bratsko društvo »Planika« na Pečinah. — Člani »Citallnice«.

VRTOBJA

Oslovski kašelj.

Ponekod razsaja influenza in druge podobne epidemične bolezni primerne za odrasle ljudi, pri nas pa mali ubogi otroci vznemirjajo svoje skrbete starše cele dolge noči z votlim oslovskim kašljem. Ze trije ubogi malčki so izdahnili v preteklem tednu kot žrtve te otročje bolezni. Najhuje razsaja ta bolezen v nižjih ljudsko-šolskih razredih ter posebno v otroškem vrtcu, kjer je pravzaprav izbruhnila in se razširila med ostale otroško prebivalstvo vasi.

Znanost in umetnost

Najnovija sveska »Bankarstva« (mart 1927.)

Primili smo najnoviju svesku (mart 1927) ovog velikog ekonomskog časopisa i nalazimo u njemu pored ostalog materijala, sledeće originalne članke i rasprave:

Ljub. St. Kosier: Bez ekonomskog kompasa. Francesco Nititi: Italija i Balkan. Dr. Ivo Tartaglia: Savez gradova, prof. Bran. B. Todorović: Naš ratni dug u Americi. Dr. Bogdan Marković: Novi državni bužet i naš finansijski položaj. Dr. Ivo Politeo: Hitna potreba vanjske privredne nagode, ing. Konstantin Čukuković: Državne domene i dinar, Ernest Grünwald: Zajedničke ili odvojene komore, Dr. Vidan O. Blagojević: Pravni značaj i tehnika naših finansijskih zakona, Josip Selak: Naša drvna industrija, M. Kus-Nikola-jev: Maximilian Harden: Drago Potočnik: Jedna potreba.

I ovaj broj ima nekoliko odličnih karikatura od Serg. Mironovića i to glave poljskog političara Paderevskog, predsednika beogradske burze Voje Marinkovića, predsednika udruženja banaka, Vlade Markovića, nadalje crtez italijanskog grafičara Talmana o koncentraciji kapitala, opširnu hroniku itd. — List izlazi mesečno, već četiri godine, a godišnja pretplata stoji 250 dinara, unapred. — S. M.

Gospodarstvo

AMERIKA IN EVROPA

Gospod Emmyn je v »Edinosti« z dne 15. t. m. priobčil članek pod lepo zvenečim naslovom »Evropa in Amerika«. Razmotrival sem precej dolgo, kaj pravzaprav hoče s tem člankom, in prišel do zaključka, da je hotel podati razliko med ameriško in evropsko industrijo. Pri tem pa je menda v naglici pozabil na nekatere temeljne razlike in naj mi zato dovoli, ako jih jaz podčrtam.

Soglašam z Emmynovo trditvijo, da se je ameriška industrija tekmovalno silno razvila. K temu koraku pa ji je pripomogla svetovna vojna, naravno bogastvo njene dežele in obilica kapitala, s katerim je pri pomankanju delovnih sil mehanizirala svojo industrijo do poslednjega delavčevega zamaha. Kapital je bil ona sila, ki je v ameriški industriji ustvaril »tip« in »normalizacij«, kapital je bil ono sredstvo, ki je industriji pomagalo, da je s silno reklamo ubila Amerikancevo individualnost. Amerika pa ni ustvarila razen velikopotezne enoličnosti industrijskih izdelkov ničesar drugega. Gospod Emmyn bi moral to kot gospodarstveni strokovnjak prav dobro vedeti.

Blagovna lakota je po končani vojni pomagala Ameriki, da je s lahkoto osvojila svetovna tržišča. Toda ta pojav je trajal

približno le tri leta, torej tako dolgo, dokler si evropska industrija ni vsaj deloma opomogla. Ko pa je Evropa nekako v letu 1921. ponovno silila s svojimi visokovrednimi industrijskimi izdelki na svetovna tržišča in celo v same Zedinjene države, so se slednje napram Evropi zavarovale z zaščitno carino in šele tedaj opazile, kaj zamore pri človeku z razvito individualnostjo neenoličnosti industrijskega izdelka. Ameriška industrija je pa kljub temu hotela ohraniti svojo konjunkturo in je raditega v notranjosti države vpeljala sistem kupovanja industrijskih izdelkov na delno odplačilo, sistem, ki je še danes v veljavi in ki drži industrijo nad vodo.

Gospod Emmyn pa se je silno urezal s trditvijo, da bi Evropa mogla konsumirati ameriške produkte (mišljeno industrijske produkte) samo pod pogojem, ako ameriški izvoz dovoli evropskemu uvozu dolgoročne kredite. Na ta način pozablja gospod Emmyn, da smo Evropejci ljudje s silno izoblikovanimi potrebami in da nismo dostopni ameriški šablonski enoličnosti, torej nedostopni »tipu« in »normalizaciji« industrije. Kam pa bi potem spravili tako velikanske množice strokovno visoko izolanega evropskega delavstva?

Gospod Emmyn, ki v Ameriki gleda vzor industrije, naj bo prepričan, da bosta ameriški »tip« in »normalizacija« Amerislekoprej ubila, kajti tudi Azija in Rusija, o kateri toliko govori, niste dopostni enoličnosti industrijskih izdelkov. To bi g. Emmyn moral prav dobro vedeti, če le malo zasleduje tržišča.

H koncu naj še omenim, da Rusija že dolgo vrsto let ni več žitna zalagateljica Evrope. Emmyn naj vzame statistike v roke, pa se bo o tem prepričal.

Fr. Cotič.

SEMENA, KMET. POTREBŠČINE

Tržaška kmetijska družba v Trstu ima v zalogi:

Samena, vrtna in poljska, dospela iz Nemčije.

Trave in detelje zajamčene zadnjega pridelka, detelje brez prednice.

Razno kmetijsko orodje ročno in vprečno; pocinkano žico za vinograde, šape okoličanske in kraške, železne vile, grablje, cepilne nože, drevesne škarje, ter razno drugo orodje.

Drevesni karbonilji ali tendrni, preiskušeno sredstvo zoper škodljivce in zajedavce sadnega drevja.

Umetna gnojila. Mešanica za krompir, superfosfat, kalijeva sol, amonijev sulfat, žilski soliter.

Čebelarstvo potrebščine nam dosepe v kratkem.

ŽVEPLO IN MODRA GALICA

Bliza se čas preskrbe. Ne zamudite določiti vašo potrebo. Cene medri galici, nemški v sodih, smo določili za naročila, ki dosepejo do zadnjega t. m. po liri štirin 21.10, cili Trst, nescarjanje.

SEMENSKI OVES IZ ČEŠKE

sprejemamo naročila le do zadnjega t. m.

SEMENSKA AJDA

Vsako leto je težko dobiti pravo semensko ajdo. Vzroki: prepozna naročila.

KOSE ZNAMKE »MERKUR«

Zadrage in preprodajalce, kateri potrebujejo večje število kos »Merkur«, vabimo, da prijavijo množice, ki je bodo potrebovali, ker bomo naredili le toliko, kolikor predvidevamo, da jih lahko oddamo.

Ko je Ruta ozdravela, je bil bankir prisiljen nadaljevati tisto vlogo, ki jo je slučajno prevzel, nase ono noč, ko je žena odprla oči v trenutku, nase jo vlivl uspevalne kapljice v njeno črevo. Samuel je bil torej ljubezniv in prijazen, toda mlada žena, ki ga je strastno ljubila, je kaj kmalu začutila, da so bili ti ljubezenski znaki od njegove strani neiskreni, ker njegova prijateljska dobrotljivost je komaj zakrivala popolno ravnodušnost. Mlada žena je bila obupana in je jokala; ker pa se je prepričala, da taki nastopi samo oddaljujejo Samuela od doma, se je zaprla vase in iskala tolažbe v svojem otroku, ki ga je oboževala. Toda značaj mlade Judine je bil preburen, da bi se udala trpeti podložnosti; bila je užaljena v vseh svojih občutkih in polagoma je postajala ljubosumna in začela je moza sumničiti. Nevoljno in nezaupno ga je zasledovala ter si govorila, da posveča svoje pogoste odsotnosti z doma gotovo njeni srečni tekmovalki.

Tudi Raulov in Valerijin zakon ni bil srecen. Nesrečne besede, ki jih je Raul slišal tistega pomembnega večera na Kirchnerjevem plesu, so ohladile goreče in zaupno knezovo srce. Začel je sumničiti ženo, da goji morda na skrivaj ljubezenska nagnjenja k tistemu Judu z bladem obličjem in bleščočimi očmi. Pri teh mislih sta zaključevala v njem srd in ljubosumnje. Strah, da bi žena, ki jo je oboževal, utegnla misliti še na koga drugega razen nanj, da bi četudi za trenotek stavila njega, kneza O., v isto vrsto z bogatim oderubom, je silno vznemirila njegovo srce. Ves razredni ponos in aristokratsko naziranje, ki ga je pridobil s vzgojo sta se oglasila v njem z ne-

Predznanbe in naročila je poslati na naslov:

Tržaška kmetijska družba v Trstu ul. Torre bianca 19.

Semenski krompir iz Jugoslavije.

Semenski krompir »Onaida« iz Jugoslavije je došel. Posamezne naročnike ki so naročili blago pustiti v skladišču vabimo, da ga čimprej dvignejo.

Krompir zgodnji Rožnik je bil v sredo odposlan iz Jugoslavije, ter mora biti vsak čas v Trstu. Ob dopetju bomo takoj javili v listih.

Tržaška kmet. družba v Trstu ul. Torrebianca 19, Tel. 44-39.

BORZNA POROČILA.

Trst, 28. februarja 1927.

Amsterdam 910-920, Belgija 312-322, Francija 89-89.75, London 110.40-110.90, New York 22.70-22.90; Španija 378-388, Švica 434-444, Atene 29-30; Berlin 536-546, Bukarest 13-14; Praga 67.50-68; Ogrska 395-405, Dunaj 320-330, Zagreb 39.75-40.50.

Vojnoodškodninske obveznice 61.90.

DAROVI

V počastitev spomina blagopojnega č. g. Antona Čoka daruje Stefan Obzič iz Opčin 20 lir »Dijaški Matic«. Darovalcem iskrena zahvala.

TEDEN ZA

HIŠNO OPREMA

REKLAMNE CENE

ZA

USAKOURSTNE PREPROGE

Preproge za hodnike, predposteljniki, zavese, blago za pehištvo, blazine, trliži itd.

OGLEDJE SI IZLOŽBENA OKNA!

CHILVER

ZENNARO & GENTILLI

TRST - Skladišča: Via P. L. da Palestina 3, tel. 225. Prodaja na drobno: Piazza in Via Renato Imbriani, tel. 2689. Prosta luka: Skladišče 4

Največja skladišča Julijske Krajin

tuzemskega porcelana stare in odlikovane tovarne RICHARD-GINORI Doccia (Firenze) s skladišči za tranzit in izvoz porcelane, lončevine, kristalov, stekla, namiznih in toaletnih servisov, damizan, črnih, belih in zelenih steklenic za lekarne.

PRILIKA: Velika partija porcelanastih krožnikov za dom in restavracije.

Cena za dva plitva in en globok krožnik Lit 9'60

Velika zaloga majoličnih umetnih, potrebščin za razsvetljavo, cevi za svetilke, tulpanov in klobukov za elektriko, kovinastih potrebščin in vseh drugih potrebščin. Steklena šipe, prozorne in barvane v vsaki meri, debelosti in kakovosti. Ornamentalne šipe, bele in barvane, katedralne, kristali v debelosti 40 mm, parabrise za avtomobile, navadno steklo za podo, debelo do 40 mm. Imitacije kristala do 2 metrov širokosti in 4 metre visokosti, debelega 4 1/2 do 6 mm.

Lastna tovarna za izdelovanje in brušenje zrcal, zvez v steklu in medenini, zatemnenih šip potom kisline ali peska.

Delavnica v lastni hiši v Rojanu

Cene zmerne. Največja prikladnost.

Na zahtevo ceniki in proračuni brez plačeno

Govori se slovenski

PODLISTEK

(64)

V. I. KRIZANOVSKA:

NEMEZA

ROMAN

Na prvem uličnem ovinku je najel voz in kmalu sta s slugo brez ovir prišla v knezov vrt. Noč je bila temna; z največjo previdnostjo sta šla skozi gosti drevored, in ko sta prišla k terasi, je Etien tiho zakasljaj. Čez nekaj trenutkov tišine so se na polžastih stopnicah zaslišali hitri in lahki Martini koraki in pojavila se je Marta, vsa blede in tresoča se, z detetom v naročju. Molče se je zamena izvršila, nato je sobarica izginila, a tajna obiskovalca sta se napotila k izhodnim vrtnim vratom.

Ko se je Samuel vrnil v svojo sobo, je moral najprej preobleči otroka v perilo svojega sina. Ko je odgnril odedico in zagledal otroka izdajalke in obsovanega tekmeča, mu je čudna mešanica občutkov ljubosumnja, obupa in sovraštva stisnila srce, ki je ostalo hladno, ko se je ločil od sina.

V otrokovih potezah ni bilo najmanjše podobnosti z Valerijo, toda to je bil njen otrok... V tem hipu se je dete prebudiло in zajokalo, a ob zvokih tega otroškega glasu se je bankirjevo sovraštvo naglo poleglo ter se izpremenilo v sočutje in ljubezen; prizadeval si je na vse možne načine umiriti otroka, ki je kmalu vnovič zaspal.

Počakaj me tu, — je rekel Etien, — takoj ti dam, kar sem ti obljubil.

Ruta in babica sta še vedno spali in čez nekaj trenutkov je bil degradirani knežič položen v zibelko, v kateri se je moral prebuditi kot judovski milijonar.

Ko se je Samuel vrnil v svojo sobo, je vzel iz žepa knjižico čekov, odrgal iz nje dva lista, ju izpolnil ter izročil Etien.

Tu je eden zate, drugi za Marto; tu označeni vsoti prejmeta, kakor hitro predložiš ta lista državni banki na Dunaju. Toda moram pripomniti, da bi utegnili tako nenadno obogateneje vzbuditi tu kakšen sum, zato bi bilo pametno, da zapustiš te kraje.

Sluga je pogledal na lista in pobledel, ker ga je višina vsote presenetila.

Ali, baron, dareljivji ste kakor kralji! — je rekel ter hotel prijeti barona za roko, da bi mu jo poljubil. — Kar se najame odhoda tiče, sva se že sama za to odločila. Zdjaj ko sva bogata, kakšno veselje bi imela živeti tu, kjer naju poznajo kot slugi! Marta ima strica v Ameriki; tja pojdeva takoj po poroki.

Ko je Samuel končno sam ostal, se je vrgel na posteljo in najraznovrstnejša čustva so ga vznemirjala. Prvi korak k maščevanju je bil napravljen; a bodočnost je obetala še mnogo.

Resnično, če je vrag, tedaj mi je bil pomočnik pri tej stvari, — je zašepetal bankir z občutkom potolažene maščevalnosti. — Celo človeka, ki sta bila edina moja sokrivca, in katerih prisotnost bi mi utegnila postati neprijetna, bosta za dolgo časa ostavila Evropo!

Zdjaj se moramo prenesti za dve leti naprej ter na kratko omeniti glavne dogodke, ki so se izvršili v življenju obeh mladih parov ta čas.

pričakovano silovitostjo. Besno je preganjal Jude, kjerkoli je naletel nanje; vse Jude, ki so imeli kakšno delo na njegovih posestvih, je neusmiljeno zapodil; isto čustvo ga je pognalo k temu, da ni hotel rešiti malega Boruha, on, ki ne bi pustil utoniti psa. Toda za to dejanje ga je pekla vest; bil je nezadovoljen sam s seboj in z vsemi in to je dajal čutiti tudi ženi.

Toda divna lepota mlade žene je še vedno vplivala na kneza in včasih se je zdelo, da se vsa njegova ljubezen vnovič obudila. Z rojstvom otroka se je izvršila v njem srečna izprememba; dvaindvajsetletni oče se je čutil srecen in ponosen, ko je videl naslednika svojega imena. Izkazoval je ženi vse prejšnjo ljubezen in pozornost. Zdelo se je, da je prejšnja ljubezen nanovo v njem oživela, in morda bi bilo prišlo do končnega pomirjenja, ako bi ga ne bil nepričakovano do golek nanovo razburil in vzbudil v njem prejšnja sumničanja.

Bilo je kaka dva meseca po otrokovem rojstvu. Valerija je sedela za toaletno mizo; knez jo je prišel nekaj vprašati; v pogovoru je mehanično vzel z mize medaljon s svojim portretom, ki ga je Valerija vedno nosila, in ga odprl, toda ko je pogledal na ženo, je zapazil, da se je vznemirila. — »Daj mi medaljon, da si ga nadenem, — je rekla Valerija in naglo izegnila roko. Toda vedno tlela Raulova nezaupnost je nanovo zažvela in, natančno ogledujoč medaljon, je dejal:

— Dam ti ga čez uro časa.

— Kakšna neumnost! To je predmet, ki ga vedno nosim, navadila sem se tako nanj, da se ne maram ločiti od njega niti za minuto!

RAZNE ZANIMIVOSTI

Neverjetno, a vendar resnično

Brookline je središnje veliko mesto nedaleč od Bostona (Zedinjene države). Stoji okrog sedem in štirideset tisoč prebivalcev in ga mnogi imajo za najbogatejše mesto v Zedinjenih državah. Brookline se ni imel doslej nobenega kinematografa, dasi so se tu pa tam toda le milogrede kazali filmi. Od leta 1921. je pa tudi to prepovedano in se ne smejo vršiti nobene filmske predstave. V omenjenem letu je namreč odločil plebiscit meščanske prebivalstva, da mesto ne sme nuditi kinom nobenega zavetišča. Pri glasovanju se je izrekla ogromna večina proti filmom. Brookline se torej lahko ponaša, da ni bilo v njem že pet let nobene kinematografske predstave, in je menda v tem oziru edino mesto na svetu.

Kako je Izak Filmberg postal — mati.

Pred 32 leti je uhožnja Zidinja v Varšavi povila čudno dete, o katerem ni bilo mogoče ugotoviti, je li moškega ali ženskega spola. Zdravniki so naposled izjavili, da je dete hermafrodit pri katerem so moški organi močnejše razviti nego ženski. Mati se je seveda ravnala po razsodbi zdravnikov in je vzgojila otroka kot sina, po starem hebrejskem običaju ga je dala tudi obrezovati. Sčasoma je otrok dosegel v mladeniča in ko je dopolnil 21. leto, je moral na vojaški nabor. Toda zdravniki pri naborni komisiji so spoznali, da mladenič ni sposoben za vojaško službo. Čez par let je Izak Filmberg — tako je bilo mladeniču ime — začel opaziti na sebi čudne spremembe; spreminjal se je v žensko. Ko je dopolnil 25. leto, je nenavadna sprememba postala že tako izrazita, da se je moral podati k zdravniku ki je z operacijo dovršil že zaprieto delo narave. Tako je Filmberg — hočeš nočeš — moral zamenjati hlače, ki jih je nosil celih 25 let, z ženskimi krilom; Izak se je prelevil v Saro. Po starih hebrejskih segah pa ženska ne sme ostati samica in ker je bila Sara godna za možitev, so ji preskrbeli ženo v osebi varšavskega kramarja Mojzesa Sammerfelda. Prišlo je do poroke in Mojzes in Sara sta živela več let v sreči in zadovoljstvu. Njuno srečo je dopolnil pred kratkim vesel dogodek: Sara je povila zdravo in popolnoma normalno dete moškega spola. Imela pa je sila težaven porodi; zdravniki so morali izvršiti nevarno operacijo, takozv. cesarski prerez. Vendar pa sta mati in dete ostali pri življenju.

Kakor je pač umljivo, je izredni slučaj vzbudil v zdravniških krogih velikansko zanimanje.

Neznana zemlja v Severnem ledenem morju.

V glavnem hidrografskem zavodu v Leningradu so našli pred kratkim staro zemljepisno mapo iz leta 1764, ki jo je narisal ruski pomorski raziskovalec Andrejev. Andrejev je raziskoval v severnem ledenem morju, ki je bil takrat neznana zemlja, iz česar se da sklepati, da poleg Severne zemlje, — nekdanja Zemlja carja Nikole — ki jo je odkril leta 1913, učenjak Vilkičij, obstoji v severovzhodnem delu Ledenega morja še kak drugi neznani otok. Na mestu, ki ga je označil v svoji mapi, je Vilkičij našel ledeno goro, ki jo je označil s svojimi črkami, ki kažejo na veliko ledeno goro, okoli katerih je bila voda popolnoma čista. Hidrografji vedo, da je navzočnost leda na gotovih mestih dokaz, da je morsko dno tam zelo plitvo. Plitvine pa se v Ledenem morju — in tudi drugod — pojavljajo vedno v bližini otokov ali ledenih sploh. Radi tega je hidrogrfski zavod v Leningradu sklenil, da odpošlje v te neznane kraje veliko ekspedicijo, ki so jo že začeli pripravljati in se bo v kratkem že odpravila na pot.

Star ameriški dolg

Za časa velike vojne za neodvisnost Združenih držav ameriških je bogati poljski izseljenec Salomon Chaim posodil vstajem znesek 650.000 dolarjev in je s tem znatno pripomogel k uspehu revolucije. Toda kmalu potem, ko so si Združene države srečno priborile samostojnost, je Chaim umrl brez dedičev, zato nihče ni mogel dvigniti posojenega zneska, ki ga je država naložila v neki banki. Od tedaj je preteklo 150 let, ne da bi se bil prijavil dedič, ki bi mogel dokazati, da ima pravico do bogate dedščine. Sedaj se je ameriška vlada odločila, da reši nenadno zadeno in da končno izsledí srečnega dediča, če ta sploh obstoji. Poizvedbe, ki jih je prišel v stvari ameriški konzul v Varšavi, niso ostale brez uspeha. Iz Lodza se je oglašila neka Zidinja, po imenu Salomonowicz, ki trdi, da je ona edina upravičena dedinja Salomona Chaima. Eden izmed njenih prednikov s tem imenom se je pred kakimi 169 leti izselil v Ameriko, kjer je v kratkem silno obogatel. A pozneje je nenadoma zmanjkal vsak glas o njem. Ameriški konzul je vzel na znanje trditve Salomonowiczeve, ki sedaj s tožkim srcem čaka, kaj bo sklenila ameriška vlada. Zdi se pa, da ne bo dobila tako zlepa bogate ded-

ščine, ki je med tem narasla v obrestni vred v milijone, ker je zelo verjetno, da se bo oglašil še kak drug dedič.

Ne hranite denarja doma!

V občini Santhia pri Vercelli (pokrajina Novara) je hranil neki kmet v svoji omari deset tisočakov, da si kupi semenake žita. Ko je pred par dni hotel vzeti denar iz omare, ni bilo bankovcev nikjer. Preiskal je vse kote in jih končno našel v gorenjem nadstropju. Miši so mu jih bile strgale na drobne koščke in pripravile gnezdo za peterske mladiči miši.

Minister za zunanje zadeve kantonske vlade

Eden izmed najznamenitejših osebnosti v sodobni mednarodni politiki je brez dvoma Evgen Cen, minister za zunanje zadeve kantonske vlade. Iznenada, kakor nekak meteor, se je pojavil ta odlični mož na političnem obzorju Kitajske. Do pred kratkim je bil celo na Kitajskem še popolnoma nepoznan, sedaj se zanimajo zanj že vsi svetovni listi in si prizadevajo, da bi zbrali čim več podatkov iz njegove preteklosti. V "Daily Mailu" je te dni objavil svoje spomine neki Jackson, ki je spoznal Ceno še pred 20 leti na otoku Trinidadu v Zapadni Indiji, kamor je svoj čas prišel Cenov ded iz Kantona. Evgen Cen, ki se je tedaj nazival za Evgena Bernarda Achama, je slovel v Port of Spain, glavnem mestu Trinidadu, kot izborni odvetnik. Njemu so poverjali najtežje in najbolj zamotane pravde, ki jih je branil pred trinidadskim sodiščem z izredno spretnostjo. Kot izborni poznavalec angleškega jezika je pogostoma podpiral svoje trditve s citati Shakespeara in Kiplinga. Bil je strasten ljubitelj knjig in je imel največjo knjižnico v celem mestu. Bil je oženjen z lepo kreolko, ki mu je nedavno umrla. Z njo je imel dva otoka, hčerko in sina. Hčerka biva v Londonu, kjer velja za slavno gledališčno igralko; sin Percy pa je odvetnik v Port of Spain in je razen tega znan kot najboljši nogometaš na Trinidadu.

Telefonski in poštni promet v Budimpešti.

Iz statistike, ki jo je objavilo nedavno budimpeštansko pošto in telefonsko ravnanstvo, je razvidno, da je bilo v letu 1926. na mestnih telefonskih progah v Budimpešti 87 milijonov pogovorov. Na medmestnih progah pa je bilo v istem času nad 1 milijon pogovorov. Poštni promet v letu 1926 je jako narasel v primeru s prejšnjim letom, kar dokazuje, da se gospodarski položaj Madžarske boljše.

Ta božji kruhek...

Kruh, naš vsakdanji kruh, je kralj vseh človeških jedi na svetu. Kdor ga ne ceni, naj se le spomni dnevoj vojne, ko ga ni bilo — kako neizrekljivo dobro bi bila vsaka skorjica! Če bi kruh izgubil s sveta, bi bili ljudje nesrečni, kajti z nobeno drugo jedjo bi ga ne mogli nadomestiti. Poznaj ga in ljubijo vsi narodi sveta in poznali so ga narodi in pradednih dnevi.

V Švici, med ostanki "mostiščarjev", katerih kolibe so stale na kolih nad jezerskimi plitvinami, so nedavno našli hleb kruha, ki se je ohranil iz tistih časov v kamneni dobi. Ni ga uničil čas, a pokvaril ga je: eden onih, ki so ga našli, je odlomil kosček in ga pokusil, dejal je, da ima okus po žagani.

Mnogo vrst kruha poznajo ljudje po svetu. Najbolj trdni od vseh so brez dvoma rženi kolački, ki jih pečejo na Norveškem. Kolački imajo na sredi luknjo, skozi katero jih obesijo na kole pod kuhinjskim stropom, da se posušijo. Prav tako kakor pri nas klobase, kajne! Ko je kolaček star par dni, mora biti že dovolj močan, da ga lahko prelomijo. Te kolačke lahko, če jih je dovolj, prepečemo, kajti trajajo dolgo.

Črn rženi kruh je demokrat, pšenični beli je aristokrat. Od črnega kruha najbolj črn je rženi epalt brod, ki ga pečejo v Laplandiji, severni Skandinaviji in severni Rusiji. Domačini v ondolnih krajih se zavijejo v kožuho vino, na znotraj se podprejo s takim kruhom, pa z lahkoto prebijejo dolgo, ostro zimo.

Splošno pravilo je da čim bolj severna je dežela, tem bolj črn kruh pečejo in obratno. Najbolj bel kruh pečejo Paragvajci in Braziljanci. Indijanci v jugozapadnem delu Zedinjenih držav ne marajo naravnega kruha, njim bolj ugaia, če je pobarvan s palico življenja v Mehiki in Osrednji Ameriki je koruzno steblo. Brez koruze ni življenja za tamošnje prebivalce. Istega mnenja so črnci v Severni Ameriki.

Domačini v Islandiji stolcejo posušene ribe v moko. Tej primejšo žitne moke, če jo namreč imajo, in to je krušna moka potem. Irci mešajo med moko krompir. Kadar zavlađa v Rusiji sedem suhih krav, primejšo ubočni ljudje žitni moki še moko iz drevesne lubidi.

Po mnogih krajih današnjega sveta pa še vedno pečejo kruh po predzgodovinskem načinu. Moko polijejo z vodo, zmijejo testo in končno odtrgajo od njega kepe, ki jo z rokami raztegnejo v ploščo obliko. To položijo potem na vroč ploščat kamen. Napol sirov mlince je že dovolj dober zanje in povkijejo ga, ko je še vroč. Pekli v Tiflisu pečejo na ta način, da prilipijo testene plošče na kos vise-

čega gladkega debela, ki ga potem nihajo sem in tje nad posodo žarečega oglja. Perzijska krušna peč je podobna sodu, ki je zakopan v tleh. V sredi netijo, od straneh okoli se peče kruh.

Kitajci, katerim pripisujejo prvenstvo v marničem, so bili baje prvi, ki so znali pečti pšenični kruh.

Prvi stroji, ki jih je izumil človek, so bili stroji za mletje žita.

Največji hleb na svetu pa zna pečti burska gospodinja v južni Afriki. Njen hleb je po obliki in velikosti podoben voznemu kolesu. Burske žene pečejo enkrat vsakih deset dni, krušne peči pa imajo na dvorišču. V Franciji pečejo stroje, ki so dolge en meter, in jih prodajajo na moro. Belgijski peki pečejo tudi poseben kruh za konje, za težke, močne konje, katerih velika moč se omenja že v pregovorih. Ob krmiljenju opoldne vidi lahko človek, kako režejo vozniki velike kose črnega kruha in ga dajejo konjem.

F. M.

Ali žive še zmaji?

Se dandanes žive živali, ki sličejo praviljnim zmajem. Južno od Srednje Amerike na ravniki je otečje, kamor stopi malokdaj človeška noga. Živali ne poznajo nobene bojazni, srd in strah sta jim tuja. Tod še ni zagospodarila uničujoča človeška kosa niti ne njegova puška, zato živi tam živalstvo, ki spominja na pravke. William Beebe je raziskoval te otoke in objavil svoje zanimive doživljaje v pred kratkim izšli knjigi: "Galapagos, konec sveta". Med drugim poroča o morskih gašterih, ki dosežejo dolgot 1.20 m in kojih zunanost spominja na predpotopne zmaje. Te gašterice so pokrite z oklepom luskin, od glave čez hrbet in rep se vleče zobčast greben, v široko razkanih deljstih je polno špicastih zob. Iz nosnic brizgajo od časa do časa vodna para. Kakor izgledajo te živali nevarne in grozne, vendar nimajo ne nagone ne moči do samoočrambe. Ne koljejo, ne grizejo, ne ploskajo in ne vrtinčijo z repom. So popolnoma neškodljive živali in se puste prijeti v roke.

Silno razburjenje v Parizu

Pred par dnevi se je pripeljal krmitelj s svojim javnim avtomobilom na Pont Neuf (novi most). Tu je ustavil sredi mosta svoje vozilo, stopil iz njega in se vrgel čez ograjo v reko Seine, ki je bila radi trajnega deževja močno narasla. Samomorilec, ki je že od 1. 1923. krmitelj javnih avtomobilov, je prebil nekaj časa v norišnici. Sklepe se radi tega, da je izvršil samomor v hipni blaznosti. Občinstvo se radi tega dogodka silno razburja, ker mu je neumljivo, kako so mogle dati oblasti pristupnico za tako odgovorno obit moču, ki je bil že v norišnici. Kako lahko bi bil zavozil v hipni blaznosti vse svoje popotnike naravnost v reko, ali pa povzročil na drug način smrt onim, ki bi bili v avtomobilu, in smrt onim, ki bi se ne mogli rešiti pravočasno zbesnela avtomobila.

Nenavadna brezposelnost

Brezposelnost je zajela tudi francoskega rablja. Deblor, glavni mojster gljotine, se je s svojima pomožnima obrnil na justičnega ministra. V svoji vlogi najava, da dobi francoski rabelj tri do štiri tiseč frankov stalne plače na leto in poleg tega še posebne pristojbine za vsako obglavljanje. Od zadnje smrtne obsodbe je pa preteklo že osem mesecev; kako naj torej človek živi samo z letno plačo brez postojanskih zaslužkov? Prosilci zahtevajo, ali da se jim zviša letna plača, ali pa da jim dajo z obsodbenimi več dela in več zaslužka, kakršnega so imeli prva leta po svetovni vojni, ko ni minil mesec, da bi se ne bilo izvršilo kako obglavljanje.

Istolilnica

Iz Londona poročajo zanimivo dogodibo, vredno, da jo tudi mi zabeležimo. Na ulici v Londonu se onesti nekak gospa in pade na tla. Gospod, ki je slučajno šel mimo, priskoči na pomoč in se zgrozi, ko spozna v nezvestni gospe svojo lastno ženo. Takoj pokliče avtomobil, položi svojo nesrečno ženo vanj in jo odpelje na dom. Ko neseta s šoferjem ženo po stopnicah, jima stopi iz svojega stanovanja gospa sama nasproti. Gospod se je prijel za glavo in menil, da se mu je omračil um. Povedal je svoji ženi dogodibo, žena se je nagnila k nezvestni gospe na tleh in zavpila, ko je videla, da je vsa njej podobna. Zgodil se je slučaj, da sta si bili dve ženski popolnoma enaki, zato ju je mož zamenjal. Na to ugotovitev je bila nezvestna gospa oddana v bolnišnico in ni imela pojma, kake nepravilnosti bi lahko napravil njen pojav v stanovanju nepravilnega moža.

Osemdesetkratna roparska morilka

Najvišji sodni dvor v Varšavi je potrdil smrtno obsodbo večkratne morilke Janine Zblenske. Zblenska nima nič manj ko osemdeset roparskih umorov na vesti, ki jih je vse izvršila v družbi svojega moža, in sicer na Poljskem in Francoskem. Njenega moža so že lanske leto usmrtili. Morilka je ženska izredne lepote, vedno je pomagala svojemu možu pri vseh njegovih zločinih, izvrševala je namreč moške ven na polje, omamlila jih, zvezala in poklicala svojega moža. Skritega v bližini, da jim zada smrtni udarec.

Kupen uraduje iz napora

Edgewater je malo mestce v državi New Jersey (Zedinjene države Severne Amerike). Tu sta bila obsejna kupen in šef policije radi tihotapstva alkohola. Županu se je prisojila ječa, in sicer na eno leto. Prebivalci mesta Edgewater so pametni ljudje, prav nič ne zamerjajo niti ne štejejo v zld svojemu županu te kazni, saj se še sami hudejejo na to neumno postavlo. V njihovih očeh je ostal župan poštenjak, kakršen je bil prej, zato so pa soglasno sklenili, da mora ostati še nadalje župan. Posledno odposlanstvo je šlo k guvernerju države New Jersey in zdi se, da je njihova prošnja in zahteva imela uspeh, vsaj doslej še ni izšel prepovedi. Župan bo torej iz svoje celice upravljal mesto Edgewater, dokler ne mine leto, na katero je bil obsojen.

Pel je preko oceana

Telefonska zveza med Londonom in New Yorkom se je že pred par tedni izročila prometu. O tem smo že pisali. To telefonsko zvezo je izumil Nicholls na poseben način. Postavil se je v New Yorku pred aparat in pel vanj pesem, ki jo je bil pravkar sam uglasbil. To se je zgodilo v sobi zagospodarila nastropja newyorškega Broadwaya. Istosčasno je sedel v svojem uradu v Denmarkstreetu v Londonu Jack Hilton, angleški založnik komponista Nicholla in si vestno in hitro naznemoval note in besede nove pesmi, ki jo je pel Nicholls preko oceana. Nato je telefoniral Hilton v New York pesem, dokler ni glasbenik ugotovil, da se ujemajo Hiltonove zaznambe po besedilu in glasi z izvirnikom. Ves pogovor je trajal preko pol ure in stal malenkost v znesku 150 funtov, zato so pa lahko slišali Londončani še isti večer v "Musikhalle" Nichollsov najnovejšo skladbo "Pastir na hribu", ki jo je bil Nicholls zjutraj uglasbil in opoldne telefoniral preko oceana.

Nenavaden slučaj.

Nenavaden, bi rekli, skoraj nemogoč slučaj, da postane mož dedič po svoji lastni vdovi, se je dogodil pred sodnijo v Celler (Nemčija). Mož se je bil pred leti izselil v Ameriko, nič ni pisal, oziroma nobeno njegovo pismo ni prišlo njegovi ženi v roke. Bila je prepričana, da je mož že umrl, zato je pred sodnijo ukenila vse potrebno, da je sodnija proglasila njene ga moža za mrtvega. S proglasitvijo je pa postala vdova in kot taka tudi umrla. Ko je prišel po smrti svoje žene pogrešani mož iz Amerike, se je prijavil kot dedič in res mu je sodnik odkazal vso dedščino njegove lastne vdove.

Še hočeš mir, oboroženi se.

"Matin" iz Pariza poroča, kako je policija, ki je prav za prav iztikala za ukradenim avtomobilom, odkrila veliko zalogo orožja v neki garaži. Dobila je v njej: deset strojnih pušk, devetdeset vojaških pušk, sto revolverjev, osemdeset bajonetov, šestnajst tisoč nabojev, deset kilogramov smodnika, zarometov pet, mnogo razstreliva itd. Lastnik garaže se je izgovarjal, vprašan, od kod toliko orožja, s trditvijo, da je strasten nabiralec. Res ga poznajo sosedje za čudaka, a policija mu kljub temu ni verjela, zato ga je zaprla, da se prepriča, koliko sme verjeti njegovi strasti in da ugotovi, kam je spravil nabiralec tepove, kajti brez topov si pariška policija kratkoročno ne more misliti take velike zaloge orožja.

Odpeljal svojo lastno teto.

V uradu White Star Line na Dunaju je bil aretiran 34-letni kmetski delavec Julij Kramer iz Donawitza. Obdolžujejo ga, da je odpeljal svojo lastno teto, 45-letno zasebnico Josipino B. iz Donawitza. Teta se je bila namreč sprla s svojim možem in ker se je bala iti domov, se je domenila s svojim nečakom, o katerem je vedela, da se izseli v Kanado, da se dobita na Dunaju pred odhodom po svetu. Kramer je bil takoj po aretaciji oddan deželni sodniji. Večkrat se je slišalo, da je odpeljal bratranec svojo sestrično, tudi da je stric pobegnil z nečakinjo, se je že zgodilo, da pa mora nečak radi odpeljave lastne tete v ječo, se le malokdaj pripeti.

Svatozvska pišča.

V neki vasi blizu Molodezna (Poljska) je postregel kmet Kerwicz svatom o priliki poroke svoje hčere s čistim spiritom. To je napravil iz same varčnosti, ker se mu je zdela vsaka druga pišča predraga. Skoraj vsi svatje so se zastrupili, devetnajst oseb je umrlo. Pri pojedini, štirinajst so jih odpeljali v bolnišnico, kjer so pa zdravniki izgubili vsako upanje, da jih ohranijo pri življenju.

Guvernerjevi kanarčiki.

Lord Bing je bil od leta 1921. do 1. 1923. generalni guverner v Kanadi. Tu se je tako privadil na kvakanje neke posebne vrste žab, da se mu je sčasoma to kvakanje zelo priljubilo in da sedaj, ko živi na svojem posestvu na Angleškem, zelo pogreša te glasove. Njegova žena ga je pa izgonadila s tem, da je naročila iz Kanade par ducatov takih žab, ki so došle skrbno zvile v mokrem mahu, srečno in pri polnem glasu na Angleško. In tako bo lahko lord Bing tudi v svoji domovini poslušal žabji zbor iz Kanade.

Plin iz smeti

Dunajskemu kemiku inženirju Güntherju Polclich-u (Polčiču?) se

je posrečil poskus, popliniti katerekoli tvarine rastlinskega izvora brez posebnih predpriprav v premakljivi plinarni. Na ta način dobljeni plin žene lahko razne motorje. Inženirju je šlo predvsem zato, napraviti stroj, ki se da uporabiti zdaj tukaj zdaj tam. Ni mu bilo na tem, da se tvarina v gorkotno-tehničnem oziru kar najbolj izkoristi, marveč zato, da se hrani aparat kjerkoli z odpadki, s smetmi, ki se nahajajo na licu mesta. Kar je pri drugih sličnih aparatih premog ali oglje, so tu smeti. Glavni pomen tega novega aparata obstoji v tem, da se pridobiva potrebna sila na kateremkoli kraju (aparati se da prevažati iz kraja v kraj) in malovrednih in mestoma nadležnih smeti, za kojih odstranitev treba navadno še plačati. Stroške tvorijo edino le plača delavcu in amortizacija. Temu novemu izumu prerokujejo mnogi lepo in koristno bodočnost.

Najvišje cene plačujem za KOŽE

kun, zlati, lisic, dihurjev, vider, jazbec, mac, veric, krov, divjih in domačih jazbec itd. itd. pošiljate po pošti. Sprejemajo se

D. Windsbach - Trst

Via Cesare Battisti 10, II. nad., vrata 16

KRONE

briljante, platin, 28-kronske zlate komade
ZLATO plačuje po višjih cenah nego vsak drugi
ALBERT POVH - urarna
Trst, Via Mazzini 46

Predno prodaja
KRONA, GOLDNARJE
ZLATO IN SREBRNO
obkličite zlatarce 111
STERMIN V TRSTU,
Via Mazzini št. 43
kjer dobite najvišje cene. - Kupujem likke mestne zastavljajmo.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registr. zadruga z omeje. poročtvom
uraduje v svoji lastni hiši
ulica Torre bianca 19, I. n.

Sprejema navadne hranilne vloge in knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za tekovni promet, ter jih obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru.
Sprejema "Dinarje" na tek račun in jih obrestuje po dogovoru.
Davek od vlog plačuje zavod sam.
Daje posojila na vkupitve, menke, zastave in osebne kredite.

Obrestna mera po dogovoru.

Na razpolago varovalne celice (safe)

Uradne ure za stranke od 8.30 do 13 in od 16 do 18.

Ob nedeljah je urad zaprt.

Štev. telef. 25-67. 179

Najstarejši slov. denarni zaved

Tiskarna Edinost v Trstu

Izvršuje vsa tiskarska dela v najmodernejšem stilu kakor tudi v večbarvnem tisku. Razpolaga z najmodernejšimi stroji: Crkami, Linotype, stereotipijo ter rotacijskim strojem. Vsa naročila se izvršujejo točno in po zmernih cenah.

Ul. S. Francesco d'Assisi 20

MOČ PRETEKLOSTI

Roman v treh delih
Spisala V. J. Križanovska.
Iz ruščine prevedel IVAN VOJK.

Cena L. 6.—, po pošti priporočeno L. 7.40. V inozemstvo L. 8.60 proti vnaprej poslanemu znesku. - Roman je izdal iz založila Tiskarna Edinost. - Prodaja: Tiskarna Edinost v Trstu, Via S. Francesco 20/L. - Knjigarna J. Stoka, Via Milano 37 v Trstu, - Nar. Knjigarna, Gorica, Carducci 7. - Katoliška knjigarna, Gorica, Carducci 4. Kraigher Josip, Postojna.

Vezane v originalne platnice (cena L. 10) se dobijo v knjigarni STOKA.

Zobozdravnik
Dr. SARDOČ D.
ordnirav v TRSTU
Via M. R. Imbrino št. 16, III. (proti Via S. Giovanni)
od 9-12 in od 3-7 110

Tvrđka H. PETRIČ v Postojni
priloprača svojo bogato zalogo ur, zlatih in srebrnih predmetov in raznovrstnih daril.
Zaloga originalnih sivalnih strojev "Singer". Prodaja tudi na obroke. Pouk v vezanju brezplačno. 193

Odhodi vlakov

Pomeni kratice: o — osebni, ob — ubrznani, b — brz vlak, m — mešani vlak.

TRST — TRŽIČ
5 (o), 5.25 (o), 6.10 (o), 6.45 (b), 7 (b), 8.25 (o), 8.50 (b), 10.35 (b), 12.30 (o), 15 (b), 15.15 (b), 15.25 (o), 17 (b), 17.25 (b), 18.10 (b), 18.20 (o), 19.20 (o), 20 (b), 23.45 (o)

TRŽIČ — TRST
4.31 (o), 6.57 (o), 7.10 (o), 8.08 (o), 9.23 (b), 10.07 (ob), 10.42 (b), 10.55 (o), 11.46 (b), 13.49 (o), se ustavi na Biviji, v Grlanu in Miramaru), 13.35 (b), 14 (o), 16.11 (o), 17.14 (o), 17.48 (b), 18 — (o), 19.24 (b), 22.01 (o), 22.32 (o) 23.12 (b).

TRST — BENEKE
5 (o), 7 (b), 8.05 (b), 8.50 (b), 10.35 (b), 15.15 (b), 15.25 (o), 17 (b), 18.10 (b), 18.20 (o), 20 (b), 23.45 (o).

BENEKE — TRST

0.40 (o), 5.25 (o), 6.32 (1-2), 8.10 (b), 8.57 (b), 10.55 (b), 12.15 (o) 15 (b), 17.25 (b), 18.35 (o), 20.20 (b).

TRST — GORICA — VIDEM

a) iz Trsta: 5.25 (o), 6.45 (b), 8.25 (o), 12.30 (o), 15 (b), 17.25 (b), 19.20 (o).

b) iz Gorice: 6.6 (o), 7.22 (o), 8.15 (b), 10.25 (o), 14.28 (o), 16.27 (b), 19.10 (b), 21.20 (o).

VIDEM — GORICA — TRST

a) iz Vidma: 5.05 (o), 6.50 (b), 9.06 (o), 12.10 (b), 15.20 (o), 17.20 (o), do Gorice, 18 (b), 20.10 (o).

b) iz Gorice: 6.08 (o), 7.27 (b), 10.07 (o), 13.02 (b), 16.23 (o), 18.42 (b), 21.13 (o).

TRST — GORICA — PODBRDO

a) iz Trsta: 6.10 (b), 6.50 (o), 12 (o), 17.35 (b), 18.35 (o, do Gorice).